

jaargang 13 nummer 3
INHOUD

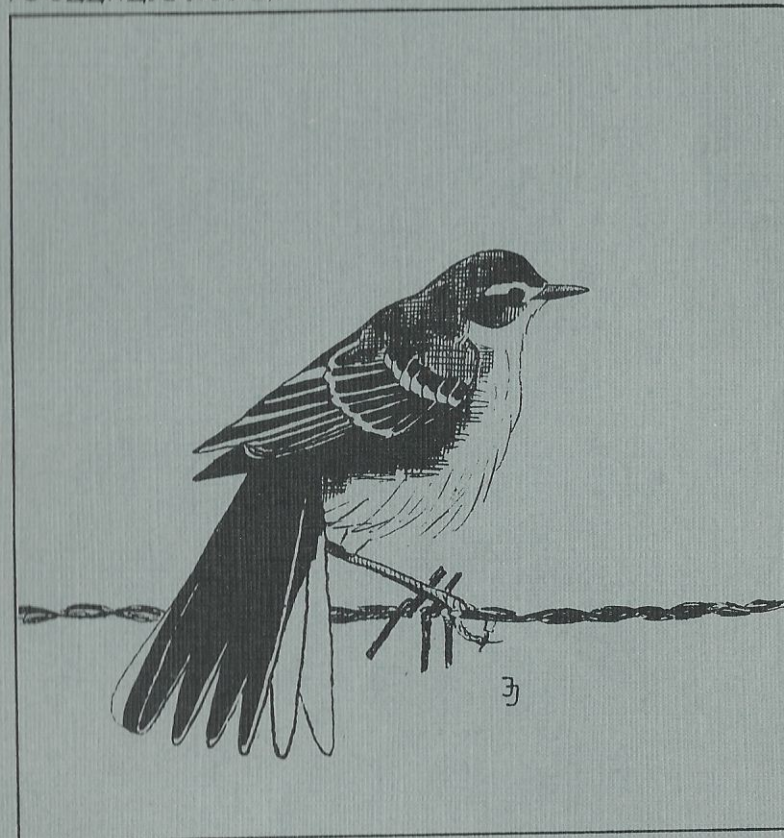
Veldwaarnemingen maart-mei	89
Verstlagen excursies Land van Cuyk	91
Broedvogelinventarisatie Heumense Schans en Mookerheide 1987	93
Voor- en najaar in de Flevo	104
De Ortolanen <i>Emberiza hortulana</i> van het Wells Meer, 1982-1986	109
Overzicht inhoud Mourik jaargangen 10, 11 en 12	114

AGENDA

- 10 sept. 20.00 Vergadering (zie blz. 1)
18 sept. 20.00 Wg. Avif. Cuyk (blz. 18)
juli-okt. Trektellingen (blz. 1)
12-9,17-10,14-11,19-12 Rivierentelling
WERKGROEP L A N D V A N C U Y K
20 sept. Ooypolder
7.30 uur kerk Beers

DE MOURIK

VOGELWERKGROEP RIJK - VAN - NIJMEGEN e.o.

jaargang 13 nummer 3
1987

DE MOURIK

Blad van de Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken.

Redactie

Johan Thissen, Hobbemaweg 118, 6562 CW Groesbeek, tel. 08891-5852;
Edward Jans, Schaarweg 13, 5438 AJ Cassel, tel. 08860-75833.

Lay-out

Dik Heg

Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken.

Werkgebied

Rijk van Nijmegen, Overbetuwe ten zuiden van de Linge en ten oosten van de RW 75, Duffelt (BRD), Salmorth (BRD), Reichswald (BRD), de Kop van Limburg, Land van Cuyk, Land van Maas en Waal.

Bestuur

Voorzitter: Laurens Rietveld, Grotestraat 83, 6511 VB Nijmegen, tel. 080-227925.
Secretaris: Gerard Schreurs, van Goorstraat 63, 6512 EC Nijmegen, tel. 080-238045;
Adres secretariaat/Penningmeester: Louis Geraets, Burg.van Raaystraat 27, 5437 BC Beers, tel. 08850-20263.

Werkgroepen

Archief: Peter Brouwer, Pater Brugmanstraat 49, 6522 EH Nijmegen, tel. 080-220618.
Excursies: Laurens Rietveld, Grotestraat 83, 6511 VB Nijmegen, tel. 080-227925.
Kunstmatige nestgelegenheid: Wim Schurink, Marialaan 39, 6541 RB Nijmegen, tel. 080-773551.

Rivierentellingen: Jan van der Brugge, Zonstraat 7, 6543 VM Nijmegen, tel. 080-780040.

Roofvogeltellingen: Gerard Müskens, Papenbergseweg 25, 6585 KV Mook, tel. 08896-1767.

Vogelkursussen: Johan Thissen, Hobbemaweg 118, 6562 CW Groesbeek, tel. 08891-5852.

Asyls

N. Ebben, Heerstraat 18, 5435 PC St. Agatha, tel. 08850-12378.
H. Huilmand, Rijkstraatweg 303, 6573 CX Beek-Ubbergen, tel. 08895-3376 (alleen roofvogels en uilen).

B. Jansen, Weg door Jonkerbos 5, 6532 SV Nijmegen, tel. 080-551439.

M. Reijnders, Heyenseweg 51, 6591 HB Gennep, tel. 08851-11906.

J. van der Vaart, Jozef Israëlsstraat 15, 6521 MS Nijmegen, tel. 080-2334470.

Contributie

Werkende leden	f 10,--
Sympatiserenden	f 15,--
Jeugdleden tot 18	f 5,--
Gezinsleden	f 2,50

GIRONUMMER 4463052 t.n.v. VWG Rijk van Nijmegen e.o. te Beers.

Overname van (gedeelten) van artikelen of van illustraties is uitsluitend toegestaan met bronvermelding en schriftelijke toestemming van de auteur. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikel. Publicatie van artikelen, meningen etc. behoeft niet te betekenen dat de daarin vermelde meningen, conclusies etc. het inzicht van de redactie weergeven.

VAN DE BESTUURSTAFEL

LEDENVERGADERING

Donderdag 10 september 1987
20.00 uur in zaal N(5?) van Wiskunde
en Natuurwetenschappen aan de Heyendaalseweg
Nijmegen

AGENDA

1. Opening en definitieve vaststelling van de agenda
2. Notulen van de vorige vergadering (zie Mourik jrg. 13 nr. 2)
3. Mededelingen van het bestuur en bestuursverkiezing
Aftredend en herkiesbaar: Ward Hagemeijer
Verkiezing van een nieuw bestuurslid ter aanvulling van het bestuur
4. Voorstel tot contributieverhoging
5. Rivierentellingen voor het komende winterseizoen
6. Evaluatie broedvogelinventarisaties 1987
7. Activiteiten voor komende half jaar
8. Excursies en lezingen
9. Aanschaf van een computer
10. Vogelcursus
11. Eventuele toegevoegde agendapunten
12. Rondvraag en sluiting

LEDENMUTATIES

Nieuwe leden: W. Hermens, Grotestraat 83, 6511 VB Nijmegen
S. Hennekens, G. van Roggenstraat 30, 6522 AL Nijmegen, 080-239663
J. Schaminée, J. Vijghstraat 70, 6524 BW Nijmegen, 080-237065
Adreswijzigingen: J. Thissen, Mansberg 7, 6562 MA Groesbeek
E. Jans, Schoutenweg 85, 7413 XB Deventer, 05700-37534
J. van der Valk, Heijdenrijkstraat 81, 6521 LM Nijmegen, 080-226826
Chr. van Swaay, Doddendaal 178, 6511 DG Nijmegen, 080-239706

AKTIVITEITEN

MEDEWERKING GEVRAAGD !!

Vanaf eind juli zullen er weer trektellingen gehouden worden op de Nederrijk bij Groesbeek. Doordat ik dit schooljaar met mijn eindexamen zit, dreigt er (vooral in oktober) tijdgebrek te ontstaan. Daarom wil ik de VWG oproepen eens een keertje te gaan trektellen. Een morgen op de heuvelrug kan o.a. in oktober zeer leuke resultaten opleveren. (zie Mourik 23 (1)). In principe wordt er elk weekend op zaterdag, danwel zondag geteld. Om de twee weken, beginnende op 22-8, is er een simultaantelling van de LWVT. Deze zullen in principe door mijzelf geteld worden. Mensen die geheel niet niet weten wat trektellen is zijn natuurlijk zeer welkom om mij te vergezellen!

Voor verdere inlichtingen, telformulieren e.d.,

Leon Engels, Schubertstraat 12, 6561 EN Groesbeek, 08891-73401

Bijzondere soorten onderzoek

De resultaten van het Bijzondere Soorten Onderzoek kunnen op de vergadering van 18 september a.s. aan Edward Jans gegeven worden. Edward zal de resultaten op BSP-kaarten van de SOVON overbrengen en deze kaarten naar SOVON sturen.

Op de vergadering van 18 september moet Edward alle resultaten binnen hebben, ook alle aanvullende waarnemingen die door anderen zijn gedaan. De bijzondere soorten moeten worden ingetekend op het kaartje van het betreffende gebied. Let wel! Bij elk broedgeval moet de hoogste broedcode worden vermeld (dit is anders als in de BSP-handleiding van SOVON staat vermeld).

Algemene Soorten Onderzoek

De resultaten van het Algemene Soorten Onderzoek worden door de inventariseerders zelf uiterlijk 1 oktober naar SOVON opgestuurd ter controle (soortkaarten). Ook sturen de inventariseerders het ingevulde invulformulier op naar SOVON. De medewerkers dienen een biotoopbeschrijving te maken van hun steekproefgebied, volgens de handleiding. Ook deze biotoopbeschrijving moet naar de SOVON worden opgestuurd.

Volgende Vergadering

Vrijdag 18 september Dorpshuis gemeenschapsakkommodatie
Bongaardsweg 2
Escharen. Aanvang: 20.00 uur.

Agenda

Openino
Broedvogelonderzoek 1987 Resultaten / dingen die fout gingen.
Broedvogelonderzoek 1988 Welk 6° deel?
Wintervogeltelling Resultaten januari 1987 (verslag is dan klaar).
Indeling gebieden voor de telling van januari 1988.

Slaapplaatstellingen
Bekentellingen
Trekvogelonderzoek
Rondvraag

Adreswijziging algemeen coördinator

Edward Jans, Schoutenweg 85, 7413 XB Deventer, Tel.: 05700-37534.

Broedvogelonderzoek 1987

Omdat nog lang niet alle resultaten binnen zijn, kan ik nu alleen nog maar de voorlopige resultaten geven van de nachtvogels in het 6° deel.

Stenuil	32	Ransuil	16
Bosuil	10	Nachtzwaluw	4
Houtsnip	1		

Wintervogeltelling januari 1987

Op de vergadering van 18 september a.s. zal waarschijnlijk het verslag van de wintervogeltelling gereed zijn. Hieronder staat alvast een tabel met de totale aantallen getelde vogels per soort. Ook alvast een kaartje met de verspreiding van de Gaijzerd tijdens de wintervogeltelling.

Tabel 1.: Totale aantallen getelde vogels per soort.

Roodkeelduiker	1	Wulp	65
Dodaars	10	Witgatje	4
Fuut	44	Kokmeeuw	12469
Aalscholver	55	Stormmeeuw	1983
Blaauwe Reiner	59	Zilvermeeuw	100
Knobbelzwaan	24	Holenduif	1509
Kleine Zwaan	57	Stenuil	8
Rietgans +)	115	Groene Specht	4
Kolgans +)	116	Veldleeuwerik	1221
Bergeend	2	Strandleeuwerik	1
Krakeend	6	Graspieper	112
Wintertaling	76	Witte Kwik.	9
Wilde Eend	921	Kramsvogel	3463
Tafeleend	469	Koperwiek	38
Kuifeend	538	Grote Lijster	46
Toppereend	1	Tjiftjaf	1
Eidereend	2	Vuurgoudhaan	1
Grote Zeeëend	2	Boomkruiper	17
Brilduiker	12	Vlaamse Gaai	174
Nonnetje	6	Ekster	2053
Grote Zaaqbek	5	Kauw	6586
Blaauwe Kiekendief	1	Roek	7924
Havik	9	Zwarte Kraai	4231
Sperwer	33	Bonte Kraai	26
Buizerd	141	Keep	142
Torenvalk	25	Sijs	171
Patrijs	72	Frater	18
Waterhoen	144	Barmsijs	220
Meerkoet	2389	Goudvink	3
Scholekster	2	Geelgors	170
Kievit	1000	Rietgors	5
Watersnip	3	Indische Gans	1

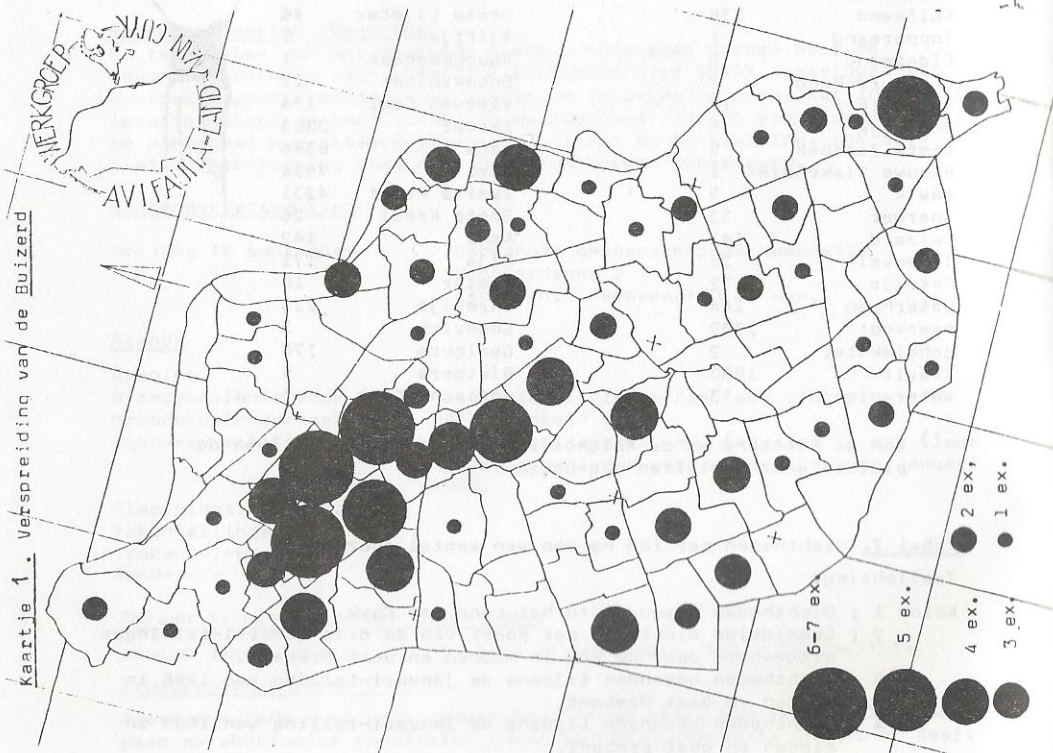
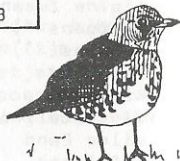

+) Van de Rietgans en de Kolgans zijn in deze tabel alleen de pleisterende aantallen opgenomen.

Tabel 2. Dichtheden per 100 ha van een aantal soorten.Toelichting:

- Kolom 1 ; Dichtheden gevonden in het Land van Cuyk.
2 ; Gemiddelde dichtheid per soort van de drie januari-tellingen uitgevoerd door de PPD in midden en oost Brabant.
3 ; Dichtheden gevonden tijdens de januari-telling van 1986 in midden en oost Brabant.
4 ; Dichtheden gevonden tijdens de januari-telling van 1985 in midden en oost Brabant.
5 ; Dichtheden gevonden tijdens de januari-telling van 1984 in midden en oost Brabant

	Dichtheid per 100 ha (km ²)				
	1	2	3	4	5
Blauwe Reiger	0,17	0,24	0,26	0,18	0,27
Knobbelzwaan	0,07	0,11	0,14	0,14	0,05
Kleine Zwaan	0,16	0,21	0,23	0,16	0,23
Blauwe Kiek.	0,00	0,01	0,01	0,02	0,01
Havik	0,03	0,01	0,01	0,02	0,01
Sperwer	0,09	0,09	0,08	0,10	0,08
Buizerd	0,40	0,49	0,43	0,57	0,46
Torenvalk	0,07	0,11	0,08	0,10	0,16
Patrijs	0,20	0,54	0,29	0,94	0,40
Kievit	2,8	0,64	0,81	0,65	0,46
Zilvermeeuw	0,28	2,6	2,0	1,4	4,3
Stormmeeuw	5,6	10	21	4,7	4,2
Kokmeeuw	35	30	48	14	28
Ekster	5,8	6,4	7,0	5,1	7,2
Kauw	19	17	19	14	18
Roek	22	25	22	25	27
Zwarte Kraai	12	13	15	11	15
Bonte Kraai	0,07	0,19	0,04	0,31	0,22
Kramsvogel	9,8	5,5	3,5	1,4	12
Koperwiek	0,11	0,39	0,02	0,07	1,08

VELDWAARNEMINGEN MAART-MEI 1987

Roodkeelduiker	maart en april t/m 5-4	1 ex. Paesplas Gennep
Roodhalsfuut	5-3	1 ex. overgangskleed Paesplas Gennep (LE)
Kuifduiker	8-3	1 ex. Dreumelse Waard (MK1)
Aalscholver	14-3	107 ex. Maas R 14 (Rvt)
Roerdomp	9-4	1 ex. rietveld Afferdense Waard (Gld) (DV,BV)
Purperreiger	28-4	1 ex. Ooyse Graaf (JBe)
	30-4	1 ex. overvl. Groenlanden(GA)
Ooievaar	9-4	2 ex. cirk. naar ZW Afferdense Waard Druten, waarsch. ongeringd (DV,BV)
	28-4	1 ex. t.p. Mazenburg Boxmeer (LG)
Kleine Zwaan	1-4	2 ad. & 3 juv. Niers t.v. oude Maria Roepaan (Hs)
	2-4	2 juv. Dreumelse Waard (MK1)
Kolgans	14-3	7500 ex. Waal 5 L (Rvt)
Grauwe Gans	25-4	1 ex. met gele halsband Z32 Kaliwaal Ooypolder
Brandgans	14-3	1 ex. ontsnapt Leukermeer Bergen (DH)
	22-3	3 ex. (1 ex. mank) Loenense Buitenpolder (PB)
	5-4	1 ex. Kraaienbergse Plassen (JJ)
	12-4	2 ex. Erlecomse Waard (PB)
	5-5,24-5	4-5 ex. Kaliwaal Ooypolder (LE/PB)
Rotgans	28-3	1 ex. t.p. Kraaienbergse Plassen (LG)
Krakeend	20-5	1 p. Hatertse en Overasseltse Vennen (FH)
Krooneend	1-4	1 ♂ Groenlanden-oost (JBe)
	24,25-5	+ 1 ♂ Millingerwaard (PB/RF,W)
Eidereend	5-4	5 ex. Waal Millingerwaard (FH)
	21-4	1 ♂, 1 ♂ stuw Afferden (Lb.) (MW,MH)
Grote Zeeëend	3-3 t/m	+ 6-4 1 ♂ Mazenburg Heyen (MW,MH,JJ,LE)
Brilduiker	21-4	1 ♂ stuw Afferden (LB.) (MW,MH)
Middelste Zaagbek	6-4	1 ♀- Mazenburg Heyen (LE)
Blauwe Kiekendief	14-4	1 ♂ Grote Heide Hamert (Hs)
Ruigpootbuizerd	3-3	1 ex. Erlecomse Waard (MH)
	6-3	1 ex. cirk. Spickerhof Duffelt (LE)
	7-3	1 ex. Leuth (JBe)
	8-3	1 ex. naar NNO Linden (JJ,LE)
Roodpootvalk	14-4	1 ♂ naar NO Oude Waal Ooypolder (W,JH)
	24-4	1 ♂ steenfabriek Groenlanden (LE)
Canadese Gans	6-3	1 ex. uiterwaard Druten (BV)
	t/m 14-3	9 ex. uiterwaarden Overasselt/Gassel
	16-3	2 ex. overvl. Wamelse Waard (MK1)
Visarend	5-5	1 ex. Kekerdom (FR)
	6-5	1 ex. f. Ooyse Graaf (JBe)
Kraanvogel	7-3	43 ex. t.p. akkerland Toeristenweg Hamert (mond. mededeling aan Hs)
	25-3	7 ex. overvl. Kraaienbergse Plassen (LG)
	4-4	4 ex. naar O. Ooyse Graaf (LE)
Kluut	4-4	1 ex. Erlecomse Waard (JBe)
	24-5	1 ex. Bisonbaai-noord (PB)
	31-5	2-3 p., waarvan 1 + 2 juv. Gendtse Polder (PB)
Bontbekplevier	maart-mei	1-5 ex. Kraaienbergse Plassen (div. wrn.)
Goudplevier	20-3	29 ex. f/r Oeffeltse Raam-Sambeekse Uitwatering
	22-3	400 ex. Millingerwaard (FH)
	6-5	1 ex. Kekerdomse Waard (JBe)
Zilverplevier	16-5	t/m 28-5 1-2 ex. Kraaienbergse Plassen (div.wrn.)
Kanoetstrandloper	20-4,16/19-5	1-3 ex. Kraaienbergse Plassen
Drieteenstrandloper	29-3	1 ex. Erlecomse Waard (LE)
Kleine Strandloper	1-5	1 ex. Bisonbaai (JBe)
	17-5	2 ex. f. Kraaienbergse Plassen (LG)
Temmincks Strandloper	30-4,17/25-5	1-2 ex. Kraaienbergse Plassen
Krombekstrandloper	27-5	2 ex. Kraaienbergse Plassen (LG)
Bonte Strandloper	9-4	1 ex. zomerkleed Groene Heuvels Bergharen (DV)
Bokje	7-3	1 ex. Tovense Beek langs Papenvoortse Dijk (DH)
		1 ex. de Ren Groesbeek (LE)

Rosse Grutto	22-4	2 ex.	Kaliwaal-Ooypolder (LE)
	16-5	1 ex.	Kaliwaal-Ooypolder (MW,LE,MH)
Wulp	9-4	1 p.	balts Winssense Veld (DV)
Ruiter	16-4	1 ex.	Oude Waal Ooypolder (MH) redelijk overtuigende beschrijving
Groenpootruiter	22-3	1 ex.	Millingerwaard, zeer vroeg (FH)
Steenloper	17-5	1 ex.	prachtkleed Gendtse polder (FH)
Dwergmeeuw	24-4	1 juv.	Kaliwaal-Ooypolder (LE)
	13/24-5	1-3 subad.	Waal Erlecom (div. wrn.)
	15/18-5	1-2 subad.	Kraaienbergse Plassen (div. wrn.)
Grote Mantelmeeuw	17-5	3 ex.	Kraaienbergse Plassen (LG)
Velduil	1-3,8-3	1 ex.	Erlecomse Waard,-Polder (JBe,PB)
	14-3 t/m	26-4	1 ex. Kraaienbergse Plassen (div. wrn.)
IJsvogel	9-3	1 ex.	Linge Elst Rijksweg A52 (Hs)
Hop	27-4	1 ex.	Toeristenweg Bergen (Lb.) (L)
Strandleeuwerik	de laatste waarne mingen van de invasie		
	3-3	1 ex.	Ganzenorgel Gassel
		2 ex.	Hooge Voort Linden (LE)
	21-3	17 ex.	Grindkuilen Mill (EJ,JJ)
Waterpieper	6-4	1 ex.	Maasheggen Middelaar
		1 ex.	overvl. Mzenburg Heyen (LE)
Noordse Gele Kwikstaart	26-4	1 ♂	Erlecomse Waard (LE)
	14/16-5	tot 80 ex.	Millingerwaard (MH,LE)
	17-5	1 ex.	Kraaienbergse Plassen (MW,MH)
Grote Gele Kwikstaart	16-4	1 ♂	r. Oortjeshikken Bisonbaai langs Ooyse Graaf (W)
Rouwkwikstaart	30-4	1 ex.	Kraaienbergse Plassen (JJ)
Blauwborst	5,16-5	1 ♂	z. Groenlanden (LE)
	25-5	1 ♂	Millingerwaard (W)
Beflijster	17-4	min. 1 ex.	r. Armenveen (DV)
	26-4	1 ♂	Kraaienbergse Plassen (LE)
	1-5	2 ex.	Groenlanden-noord
		2 ex.	Ooyse Graaf-west (JBe)
	17-5	1 ♂	r. haag Afferdense Waard Gld. (PB)
Kramsvogel	9-5	1 ex.	Noordereiland Boxmeer (LE)
Koperwiek	9-5	2 ex.	Tongelaer (LE)
Grote Karekiet	min. 9 ♂♂ z. Ooypolder, sinds jaren niet zoveel!		
	31-5	1 ♂	Gendtse Polder (PB)
Baardmannetje	1-4	1 ex.	Ooyse Graaf -west (JBe)
Buidelmees	12-4	1 ♂	z. Ooyse Graaf (DV,PB)
		daarna nog 2-3 ♂♂	Ooyse Graaf, 1 ♂ z. Groenlanden, enkele ♂♂ z. Millingerwaard
Grauwe Klauwier	31-5	1 ♂	t.p. Overloon (LG)
Klapekster	3-4	1 ex.	Ullingse Bergen (MW,LE)
Zwarte Kraai	17-5	1 ex.	met vleuge lmerken uiterwaarden Gassel
Keep	23-4	1 ♂	z. Staatsbossen St. Anthonis (MH)
Europese Kanarie	22-4	1 ♂	z. Kwakkerberg (PL)
Sijs	29-5	1 ex.	vl. r. Wells Meer (MW)
Frater	3-3	30 ex.	Ganzenorgel Gassel (LE)
		16 ex.	Mzenburg Heyen (JJ)
	8-3	31 ex.	Hooge Voort Linden (JJ,LE)
Barmsijs	nog veel waarnemingen in maart, enkele in april		
	18-5	2 ex.	(1 p?) Hatertse Vennen (FH)
Kruisbeek	21-3	1 ex.	overvl. Ullingse Bergen (LE)
	4-4	1 ♂	f. Dekkerswald (MH)
Ortolaan	1-5	1 ex.	rondvl. Ooyse Graaf (JBe)
Grauwe Gors	6-4	1 ♂	z. Mzenburg Heyen (LE)

Rubriek Exotica

Canadese Gans	24-5	1 ex.	Groenlanden (MF)
Indische Gans	1-3	1 ex.	Oude Waal Ooypolder
		1 ex.	Vlietberg Ooypolder (PB)
Kanarie	26-4	1 ex.	Oploo dorp (JJ)
Mandarijneend	24-5	1 p.	dorp Ooy (PB)
Nijlgans	8-5	1 p.+9 juv.	dorp Ooy (PB)
Rosse Stelkstaartend	14-3	1 ♂	Oude Waal Kekerdom (AV e.a.)
Sneeuwvangs	16-3	3 ex.	blauwe fase Wamelse Waard (MK1)

LE	L. Engels	MW	M. v.d. Weide	FR	F. de Roder
MK1	M. Klemann	MH	M. Hornmann	JG	J. Geraets
Rvt	Rivierentelling	DH	D. Heg	CL	C. v.d. Lisdonk
DV	D. Visser	PB	P. Brouwer	EJ	E. Jans
BV	B. Veer	JJ	J. Jacobs	PL	P.P. van Laake
JBe	J. Bekhuis	FH	F. Hustings	MF	M. Feenstra
GA	G. v. Aalst	RF	R. Foppen	AV	A. Vink
HS	echtbaar Hermsen	W	W. Helmer		

Iedereen weer bedankt voor zijn/haar waarnemingen.

De volgende rubriek zal de maanden juni, juli en augustus beslaan. Denkt iedereen aan het fenologieformulier?

P. Brouwer, Pater Brugmanstraat 49, 6522 EH Nijmegen, 080-220618

VERSLAG EXCURSIE GRINDKUILEN LANGENBOOM-MILL 30-11-86

Zaterdag vanaf half vijf wordt het steeds mistiger, 's avonds is er zeer dichte mist. Voor de excursie van zondag is dat geen prettig vooruitzicht. 's Morgens bij het wakker worden, dus meteen naar buiten gekeken en gelukkig, boven de horizon zie ik de opkomende zon, de mist is verdwenen. Op de fiets naar het verzamelpunt, parkeerplaats 't Huukske te Langenboom, waar om 9 uur de excursie begint. Onderweg er naar toe worden o.a. Witgatje, Wintertaling, Havik en Groene Specht gezien.

Iets over negenen gaan we, in totaal 8 deelnemers, op pad. Eerst door de Langenboomsebossen, waar zich diverse mezen en goudhaantjeslaten zien. Die zijn druk bezig in de dennenbomen om hun kostje bij elkaar te scharrelen. Onder een oud nest, wordt door Maria Reynders de bodem afgezocht naar prooi-resten, omdat de indruk bestaat, dat het hier om een oud sperwernest gaat. En ja hoor, enkele botjes en een duivenring worden gevonden. Bij de Grindkuilen aangekomen mogen we alsnog Jo v.d. Tillart begroeten. Op de plas nabij de Graafseweg zitten slechts 4 Kuifeenden, op de andere plas tientallen Wilde eenden en Tafeleenden. Langs de ceveer loopt een Witte Kwikstaart te fourageren. Verder is het zeer rustig op het water. Zou het ontbreken van b.v. Brilduikers een gevolg zijn van het zachte weer in de periode voorafgaande aan de excursie?

Via een andere route door het bos komen we om 11 uur weer terug op de plek waar de auto's geparkeerd staan. Tijdens de wandeling/excursie op deze prachtige, zonnige ochtend werden de volgende soorten waargenomen:

Staatmees, Merel, Goudhaantje, Zwarte kraai, Sijs, Houtduif, Holenduif, Winterkoning, Vink, Kuifmees, Pimpelmees, Sperwer, Vlaamse gaai, Koolmees, Matkop, Kuifeend, Ekster, Kokmeeuw, Witte kwikstaart, Wilde eend, Kauw, Tafeleend, Veldleuwerik, Kneu, Boomkruiper, Grote bonte specht.

Louis Geræts

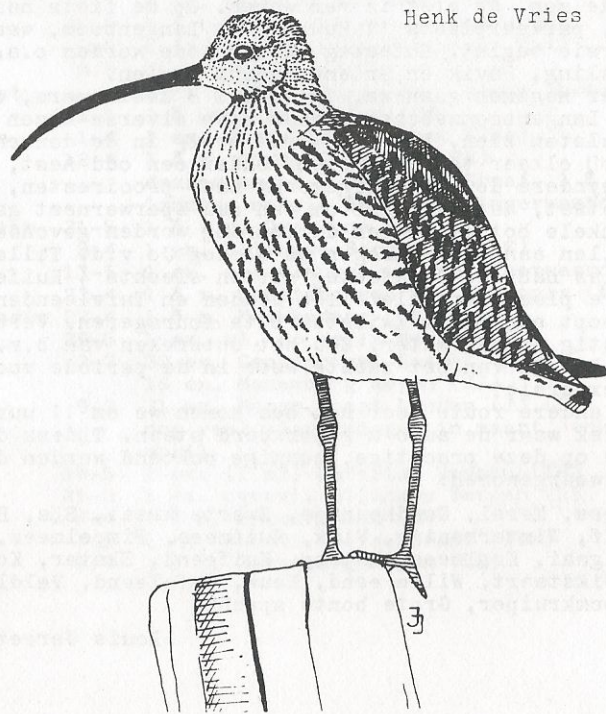
Om 9 uur verzamelden de 9 deelnemers zich bij de Betoncentrale te Boxmeer. Er stond een stevige wind en het vroom meer dan 10 graden. Ijs koude dampen stegen uit het water op. Overigens was het zicht behoorlijk goed. Na de hoge waterstand van de week ervoor was de Maas weer flink gezakt, zodat we overal bij konden komen. Er lag nog geen ijs op de afgesneden Maasarmen en er zaten flink wat vogels op het water. Ondanks, en dank zij, de welhaast Siberische kou is er tijdens de excursie heel wat gezien, waaronder vogelsoorten die voor de meesten van ons zeker niet alledaags zijn. Door wat onbesuisd over het bomijs op een weiland te lopen, wat veel lawaai gaf, ging een groot aantal ganzen op de wieken; een volgende keer zullen we bij dat soort extreme omstandigheden toch wat meer bedacht moeten zijn op het zo min mogelijk storen van de vogels. Mijn indruk is dat de excursie bijzonder geslaagd was.

We kregen ook nog een toegift doordat mevrouw Reynders ons uitnodigde haar vogelasyl in Gennep te bezichtigen. Daar maakten we kennis met de problemen bij het revalideren en in het wild terugzetten van gewonde roofvogels.

Tijdens de excursie zijn de volgende 36 vogelsoorten waargenomen (die in het asyl niet meegerekend):

Bergeend, Kuifeend, Tafeleend, Wilde eend, Wintertaling, Nonnetje, Grote zaagbek, Brilduiker, Fuut, Aalscholver, Blauwe Reiger, Meerkoet, Waterhoen, Kleine mantelmeeuw, Graspieper, Ekster, Zwarte kraai, Kauw, Roek, Veldleeuwerik, Vink, Buizerd, Blauwe kiekendief, Torenvalk, Kokmeeuw, Stormmeeuw, Roodborst, Merel, Pimpelmees, Koolmees, Rietgans, Kleine zwaan, Wulp, Holenduif, Houtduif, Turkse tortel.

Henk de Vries

BROEDVOGELINVENTARISATIE VAN DE HEUMENSE SCHANS

EN DE MOOKERHEIDE 1987

Inleiding

Alweer voor het vierde achtereenvolgende jaar werden de Heumense Schans en de Mookerheide geïnventariseerd. Nadat Johan Thissen twee jaar en Léon Engels één jaar heeft geïnventariseerd, werden de inventarisaties in 1987 opnieuw door iemand anders uitgevoerd nml. door Menno Hornman.

Gebiedsbeschrijving

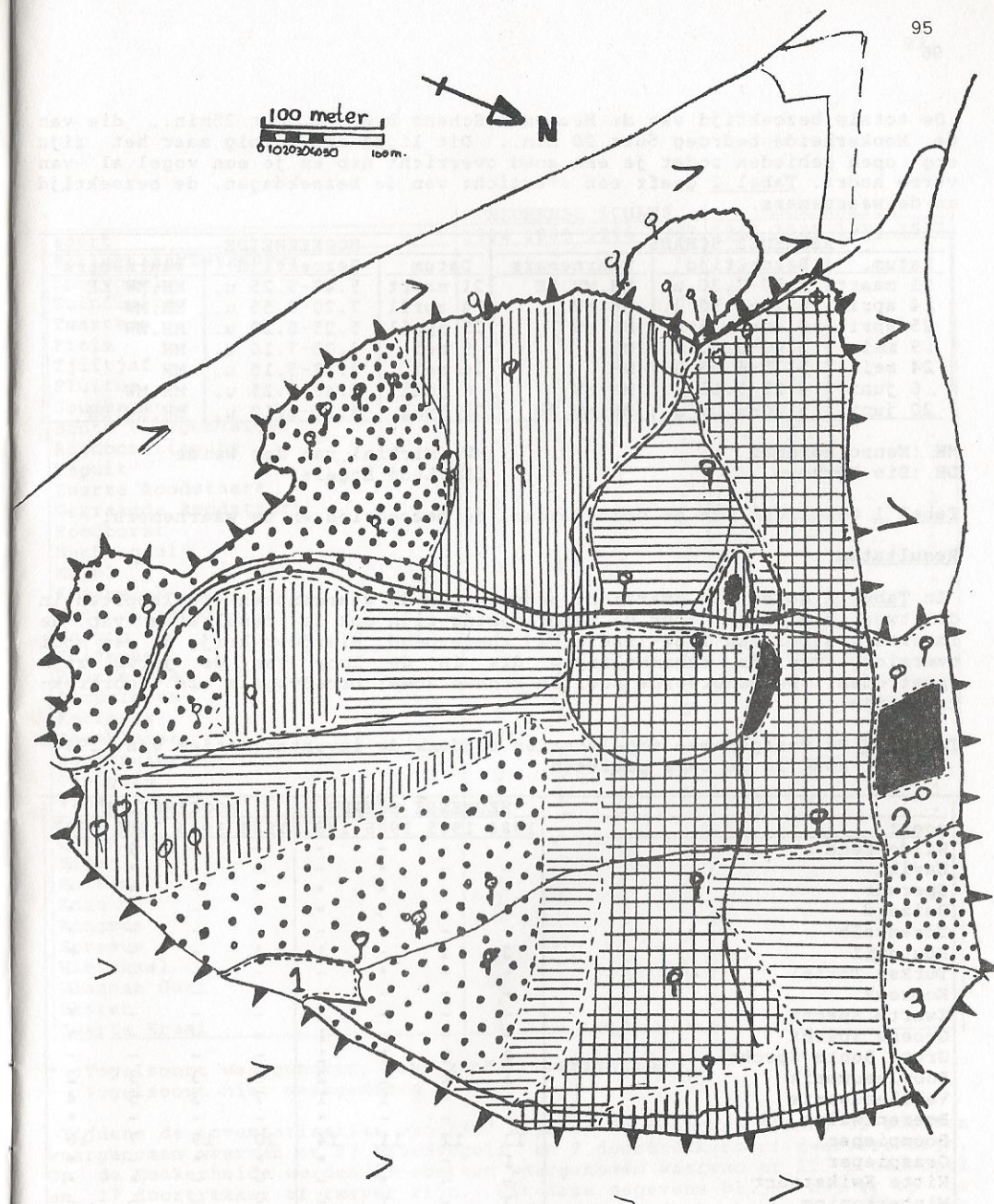
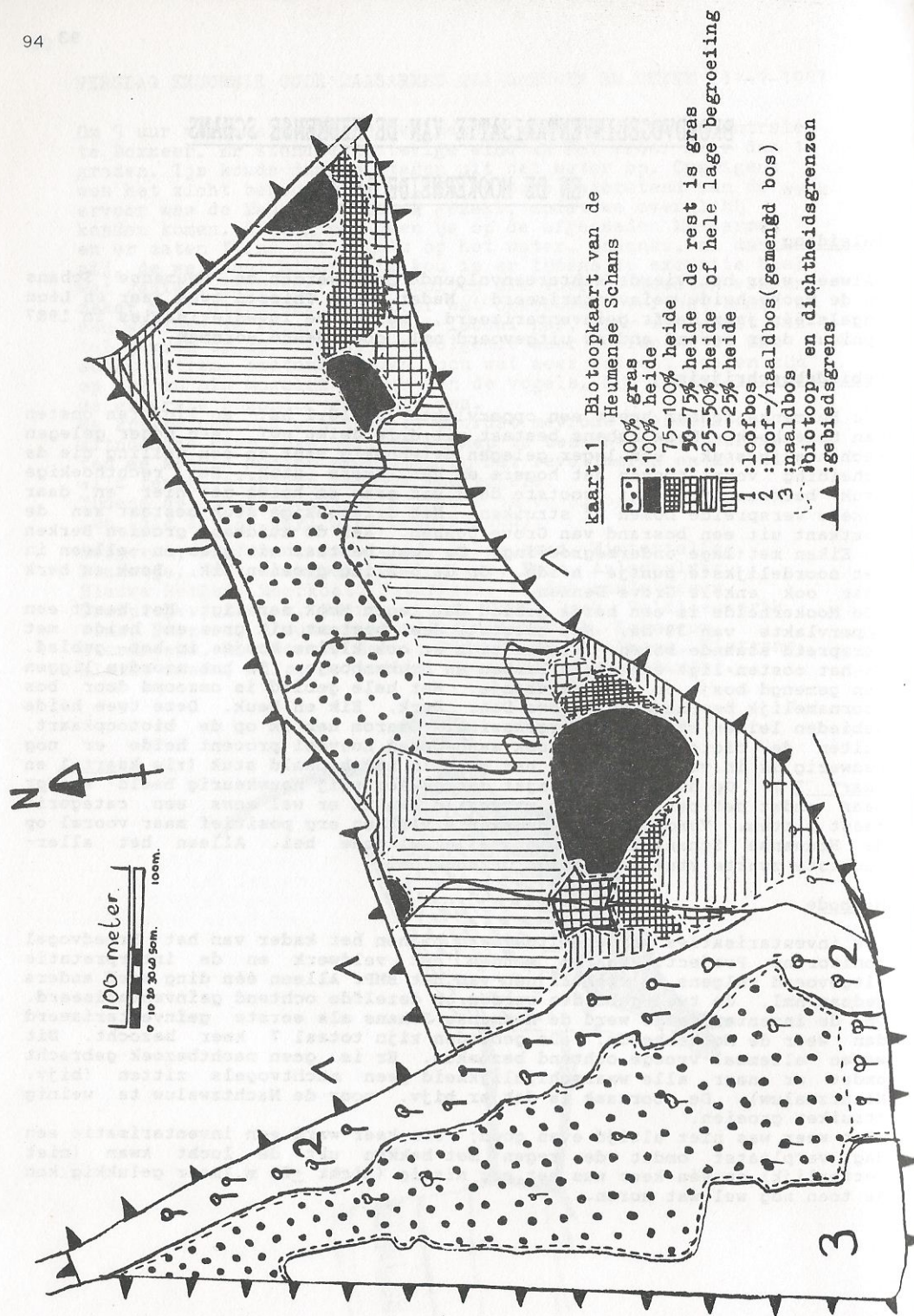
De Heumense Schans heeft een oppervlakte van 18,1 ha. en ligt ten oosten van Molenhoek. Deze schans bestaat uit drie delen nml. een hoger gelegen rechthoekig stuk, een lager gelegen driehoekig stuk en een helling die de scheiding vormt tussen het hogere en het lagere stuk. Het rechthoekige stuk bestaat voor het grootste deel uit gras en heide met hier en daar enkele verspreide bomen of struiken. Het driehoekige stuk bestaat aan de westkant uit een bosrand van Grove Dennen. Aan de zuidkant groeien Berken en Eiken met lage onderbegroeiing. De rest bestaat uit gras en -alleen in het noordelijkste puntje- heide. Op de helling groeien Eik, Beuk en berk maar ook enkele Grove Dennen.

De Mookerheide is een heide gebied dat tegen Mook aan ligt. Het heeft een oppervlakte van 38 ha. Het grootste deel bestaat uit gras en heide met verspreid staande bomen. Verder zijn er ook kleine bosjes in het gebied. In het oosten ligt een klein berken en beukenbosje. In het noorden liggen een gemengd bosje en een naaldbosje. Het hele gebied is omzoomd door bos voornamelijk bestaand uit Grove Den, Berk, Eik en Beuk. Deze twee heide gebieden leiden sterk aan vergrassing. Daarom heb ik op de biotoopkaart, buiten de biotoopsoorten, ook aangegeven hoeveel procent heide er nog aanwezig is in verhouding tot het gras in een bepaald stuk (zie kaart 1 en kaart 2). Op deze manier lijkt dat je een vrij nauwkeurig beeld krijgt maar omdat het per stukje zo verschillend kan ik er wel eens een categorie naast zitten. Verder lijken de zwarte vlakken erg positief maar vooral op de Heumense Schans is dat bijna allemaal dode hei. Alleen het allerrechtste zwarte stukje is jonge gezonde hei.

Methode

De inventarisaties werden uitgevoerd binnen het kader van het Broedvogel Monitoring Project. Daarom werden het veldwerk en de interpretatie uitgevoerd volgens de richtlijnen van het BMP. Alleen één ding werd anders gedaan nml. de twee gebieden werden op dezelfde ochtend geïnventariseerd. Om de inventarisatie werd de Heumense Schans als eerste geïnventariseerd dan weer de Mookerheide. De gebieden zijn totaal 7 keer bezocht. Dit waren allemaal vroege ochtend bezoeken. Er is geen nachtbezoek gebracht omdat er naar alle waarschijnlijkheid geen nachtvogels zitten (bijv. Nachtzwaluw). De oorzaak is dat er bijv. voor de Nachtzwaluw te weinig struiken groeien.

Het weer was niet altijd even goed; één keer werd een inventarisatie een dag verplaatst omdat de regen met bakken uit de lucht kwam (niet letterlijk) en één keer was het erg mistig (zicht ±25 m.) maar gelukkig kon je toen nog wel wat horen.

De totale bezoektijd van de Heumense Schans bedroeg 6uur 25min., die van de Mookerheide bedroeg 5uur 20 min.. Dit lijkt erg weinig maar het zijn erg open gebieden zodat je een goed overzicht heb en je een vogel al van verre hoort. Tabel 1 geeft een overzicht van de bezoekdagen, de bezoektijd en de waarnemers.

HEUMENSE SCHANS			MOOKERHEIDE		
Datum	Bezoektijd	waarnemers	Datum	Bezoektijd	waarnemers
21 maart	6.50-7.30 u.	MH, MW, LE	21 maart	5.40-6.25 u.	MH, MW, LE
4 april	6.15-6.50 u.	MH, MW	4 april	7.20-7.55 u.	MH, MW
25 april	6.40-7.35 u.	MH, MW	25 april	5.25-6.20 u.	MH, MW
9 mei	5.00-6.00 u.	MH	9 mei	6.25-7.10 u.	MH
24 mei	5.35-6.35 u.	MH	24 mei	4.30-5.15 u.	MH
6 juni	4.25-5.15 u.	MH, MW	6 juni	5.40-6.25 u.	MH, MW
20 juni	5.20-6.20 u.	MH, MW, DH	20 juni	4.20-5.10 u.	MH, MW, DH

MH :Menno Hornman
DH :Dio Hornman

MW :Michiel van der Weide
LE :Léon Engels

Tabel 1 Overzicht van de bezoekdatum, de bezoektijd en de waarnemers.

Resultaten

In Tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de waargenomen vogelsoorten in de twee gebieden. Voor de vergelijking zijn ook de resultaten van de inventarisaties van 1984-1986 erbij toegevoegd. Hierdoor krijg je een mooi overzicht van de schommelingen die in de loop van de jaren zijn opgetreden. De genoteerde soorten kunnen zowel broedvogels als doortrekkers zijn.

Tabel 2 De waargenomen vogelsoorten tijdens de inventarisaties van 1984-1987 in de twee gebieden.

soort	HEUMENSE SCHANS				MOOKERHEIDE			
	1984	1985	1986	1987	1984	1985	1986	1987
Wilde Eend	-	-	-	-	-	-	1	-
Havik	-	-	*	-	-	-	*	*
Sperwer	-	-	*	*	-	-	*	*
Buizerd	-	-	*	*	-	-	*	*
Torenavalk	-	-	-	-	-	-	-	*
Houtduif	2	1	-	1	1	-	-	*
Turkse Turtel	-	-	*	-	-	-	-	-
Roekoek	-	-	-	-	-	-	-	*
Zwarte Specht	-	-	-	-	-	-	-	*
Groene Specht	-	-	-	1	-	-	-	*
Grote Bonte Specht	2	1	1	1	-	-	-	-
Boomleeuwerik	1	2	1	2	3	3	3	2
Veldleeuwerik	-	-	1	1	7	3	5	4
Boerenzwaluw	-	-	-	*	-	-	-	*
Boompieper	13	12	11	14	20	19	7	18
Graspieper	1	-	-	*	*	*	-	*
Witte Kwikstaart	-	-	*	-	-	-	*	*
Winterkoning	3	-	1	-	-	-	-	-
Heggemus	-	-	1	1	-	-	-	-

soort	HEUMENSE SCHANS				MOOKERHEIDE			
	1984	1985	1986	1987	1984	1985	1986	1987
Sprinkhaanrietzanger	-	-	-	-	-	*	-	-
Spotvogel	-	-	-	-	-	-	*	-
Tuinfluits	2	1	-	1	-	-	-	-
Zwartkop	1	1	-	1	-	-	-	*
Fitis	6	5	3	3	2	2	1	3
Tjiftjaf	-	-	1	2	-	-	-	*
Fluiter	-	-	-	-	-	-	-	*
Goudhaantje	2	-	-	*	-	-	-	-
Bonte Vliegenvanger	-	-	1	*	-	-	-	-
Roodborsttapuit	-	*	1	-	*	-	-	-
Tapuit	-	-	1	-	-	-	-	-
Zwarte Roodstaart	-	-	1	-	-	-	-	-
Gekraagde Roodstaart	2	2	2	3	-	-	-	2
Roodborst	4	4	4	3	-	-	-	2
Nachtegaal	-	-	-	-	-	-	-	1
Merel	3	4	5	3	1	-	2	3
Koperwiek	-	-	-	-	-	-	-	*
Grote Lijster	-	-	-	2	-	-	-	-
Matkop	1	2	-	3	-	-	-	-
Kuifmees	-	-	-	3	-	-	-	-
Zwarte Mees	-	1	-	-	-	-	-	-
Pimpelmees	1	-	2	2	-	-	-	*
Koolmees	6	4	5	3	4	-	-	1
Boomklever	-	-	1	-	-	-	-	-
Boomkruiper	-	-	*	-	-	-	-	1
Geelgors	3	2	2	*	6	6	5	1
Vink	1	1	2	3	1	-	-	2
Keep	-	-	-	-	-	-	-	*
Groenling	-	-	*	-	-	-	-	-
Sijs	-	-	*	-	-	-	-	-
Putter	-	-	*	-	-	-	-	-
Kneu	1	1	2	1	2	2	-	-
Ringmus	-	-	-	-	-	-	1	-
Spreeuw	-	-	*	-	-	-	-	-
Wielewaal	-	-	-	-	-	-	1	-
Vlaamse Gaai	1	1	-	1	-	-	-	*
Ekster	*	-	*	-	-	-	-	-
Zwarte Kraai	1	1	*	1	-	-	*	-

* :Vogelsoort waargenomen, maar zonder territorium
- :Vogelsoort niet waargenomen

Tijdens de inventarisaties van 1987 zijn op de Heumense Schans 31 soorten waargenomen waarvan er 23 broedvogels en 8 doortrekkers of zwervers zijn. Op de Mookerheide werden 29 soorten waargenomen waarvan er 12 broedvogel en 17 doortrekker of zwever zijn. Uit deze gegevens blijkt dat er op de Heumense Schans veel meer vogels broeden dan op de Mookerheide. Dit kan eenvoudig verklaard worden doordat op de Heumense Schans een grotere variëteit is aan biotoopsoorten; je hebt er bijvoorbeeld veel meer bos (zie kaart 1).

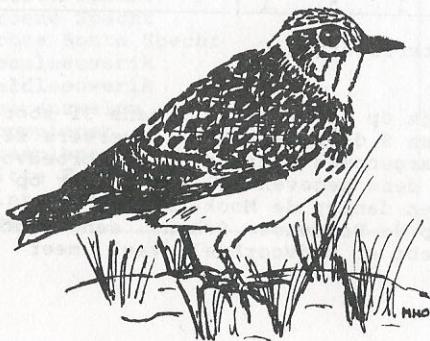
Door de gunstige ligging van de 2 gebieden (heuvelrug) is er veel doortrek. Hierdoor kan verklaard worden waarom er zoveel doortrekkers of zwervers zijn waargenomen.

Bespreking

Een groot probleem is het vergrassen van de twee gebieden. Hierdoor komen er minder of andere insecten zodat er ook minder of andere vogels zijn. Ook voor de zaadeters geldt dat. Zo zijn er in de loop van de jaren heel wat verschillen opgetreden in de broedvogelstand.

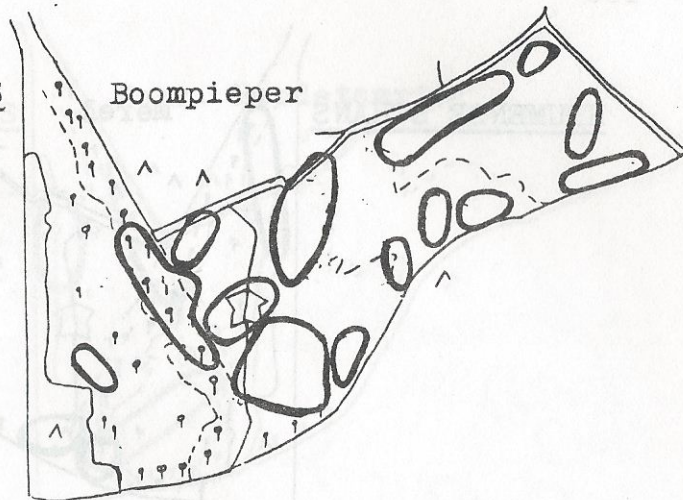
Nadat de Boompieper in 1986 een sterke teruggang liet zien, heeft deze soort zich in 1987 weer helemaal hersteld. Op de Mookerheide had de Boompieper dit jaar 18 territoria tegen 7 vorig jaar. Bij de Heumense Schans lagen deze verschillen dicht bij elkaar; 14 territoria dit jaar tegen 11 vorig jaar. Een oorzaak kan zijn dat het broedresultaat in 1985 erg slecht was. Het kan ook zijn dat de omstandigheden in de overwinteringsgebieden zijn verbeterd bijv. door regen. De meeste andere zomergasten deden het dit jaar ook goed. De Gekraagde Roodstaart had op de Heumense Schans één territoria meer en op de Mookerheide vestigde hij zich zelfs met 2 paar. De Tuinfluiter had, na een jaar afwezig te zijn geweest, weer een territorium op de Heumense Schans. De verrassing was toch wel het territorium van de Nachtegaal op de Mookerheide. De vogel zong op 25 april en 9 mei in een bosje nog net binnen de gebiedsgrenzen. Er waren ook soorten die stabiel bleven bijv. de Boomleeuwerik. Dit in tegenstelling tot het landelijk beeld, waar deze soort sterk achteruit gaat door inkrimping van zijn favoriete biotoop. Er zijn ook soorten verdwenen. Zowel de Tapuit als de Roodborsttapuit, die vorig jaar hebben gebroed op de Heumense Schans, zijn dit jaar niet meer waargenomen. De jaarvogels hebben hebben het in 1987 matig gedaan. Sommigen zijn vooruit gegaan, anderen sterk achteruit. Met name de Geelgors heeft een grote klap gehad. De drie achtereenvolgende strenge winters zijn dan toch te veel voor hem geweest. In 1984 (voor de drie strenge winters) waren nog in de twee gebieden 9 territoria. Nu in 1987 kon ik tot niet meer dan 1 territoria komen. Maar er zijn ook positieve geluiden te horen; bijv. de Veldleeuwerik heeft op de Heumense Schans vaste voeten gekregen en datzelve geldt ook voor de Heggemus. Er zijn dit jaar ook nieuwe broedvogels bijgekomen, zoals de Grote Lijster, de Kuifmees (Heumense Schans) en de Roodborst (Mookerheide) met resp. 2, 3 en 2 territoria.

Menno Hornman
Groesbeekseweg 414
6523 PP Nijmegen

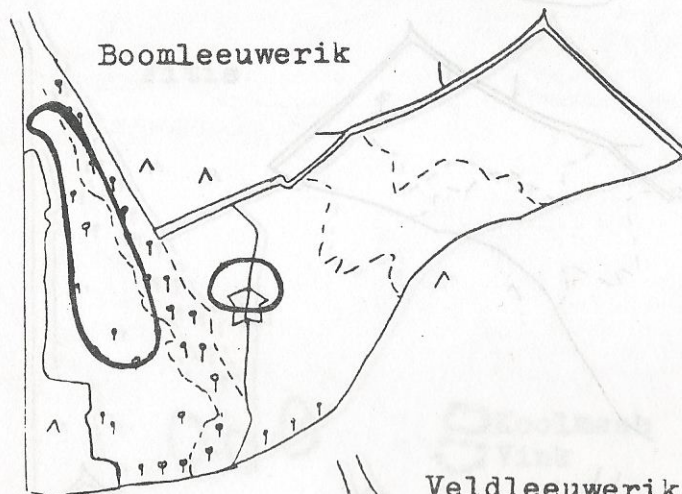

HEUMENSE SOHANS

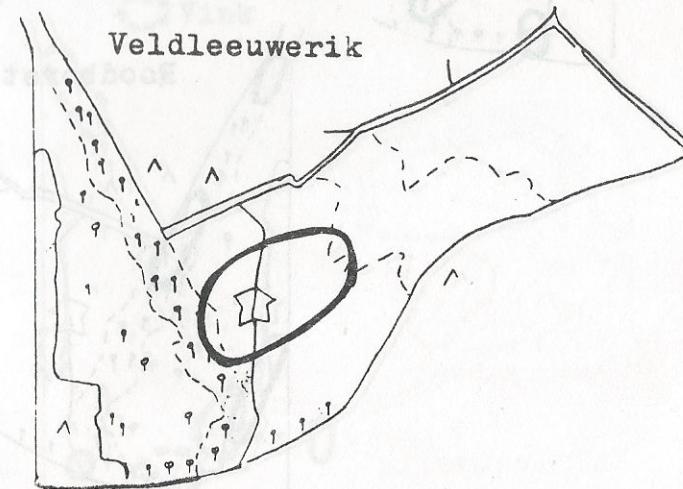
Boompieper

Boomleeuwerik

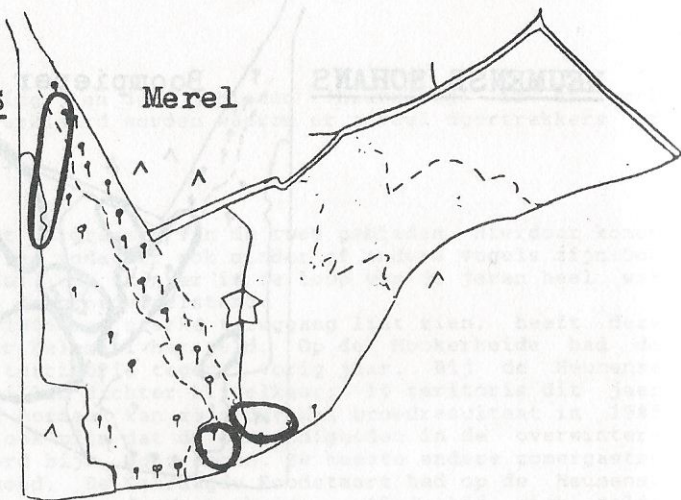

Veldleeuwerik

HEUMENSE SCHANS

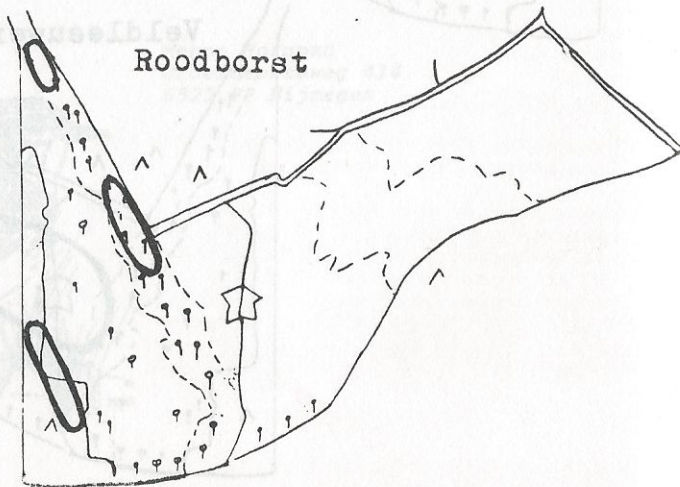
Merel

Matkop

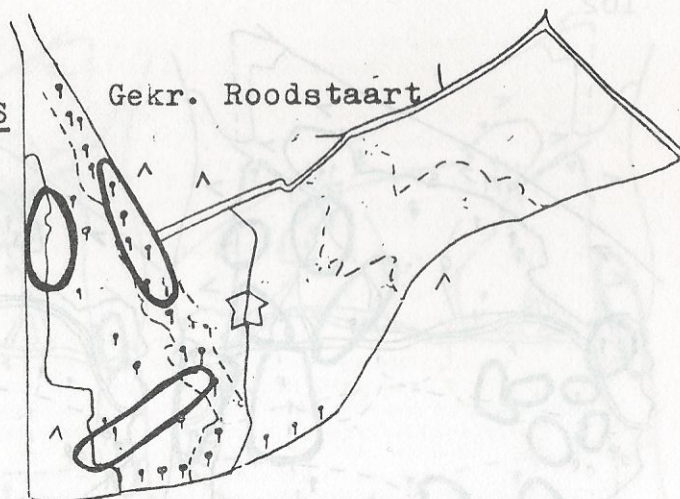

Roodborst

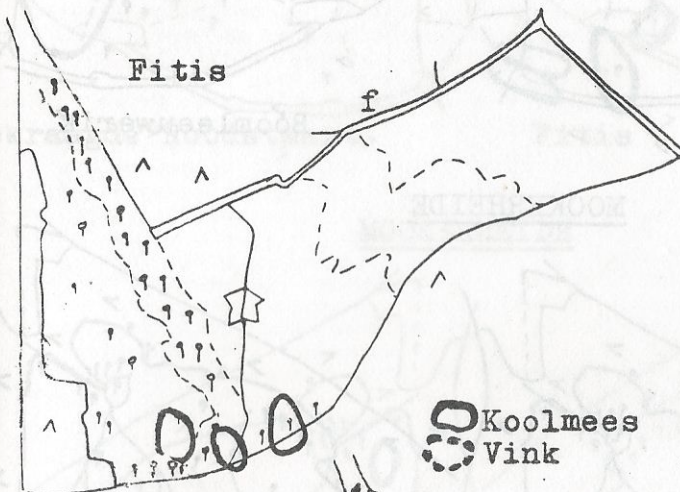

HEUMENSE SCHANS

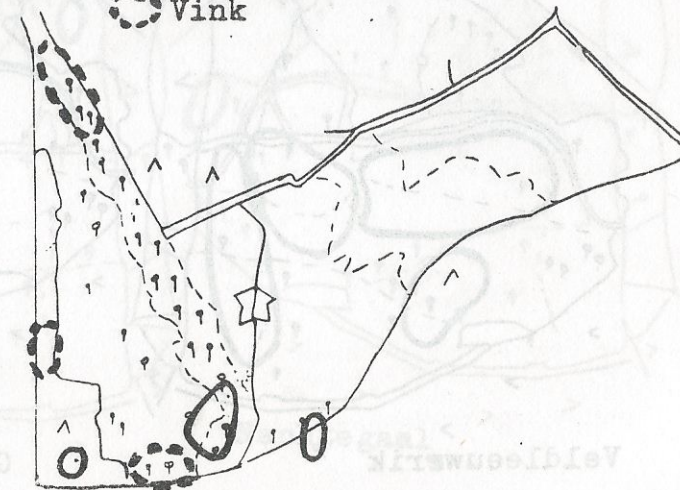
Gekr. Roodstaart

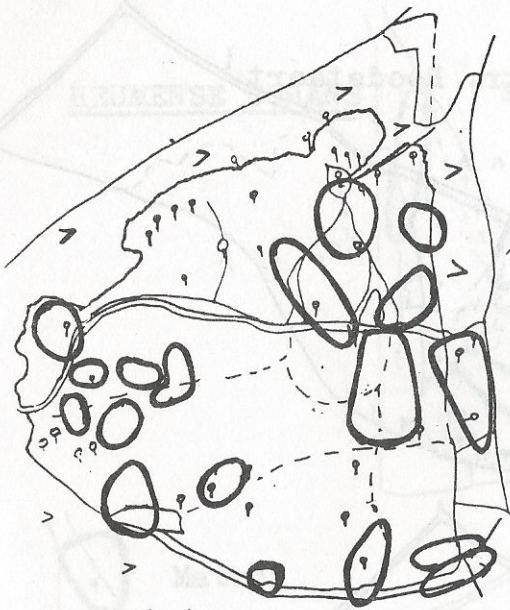

Fitis

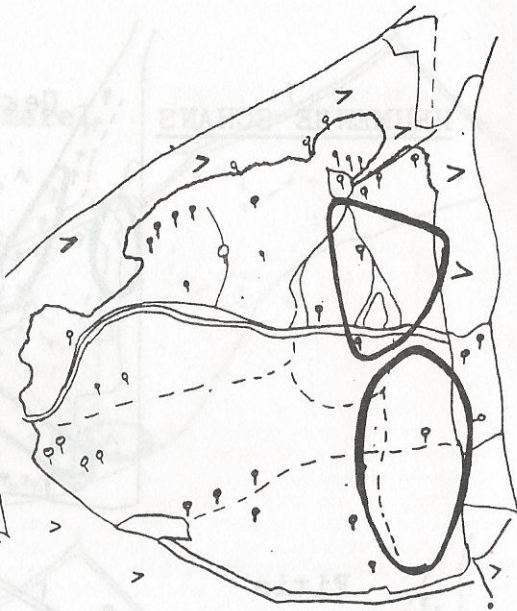

 Koolmees
 Vink

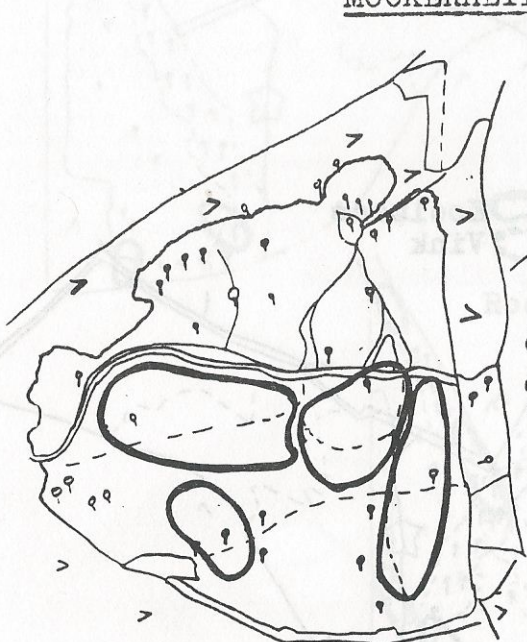

Boompieper

Boomleeuwerik

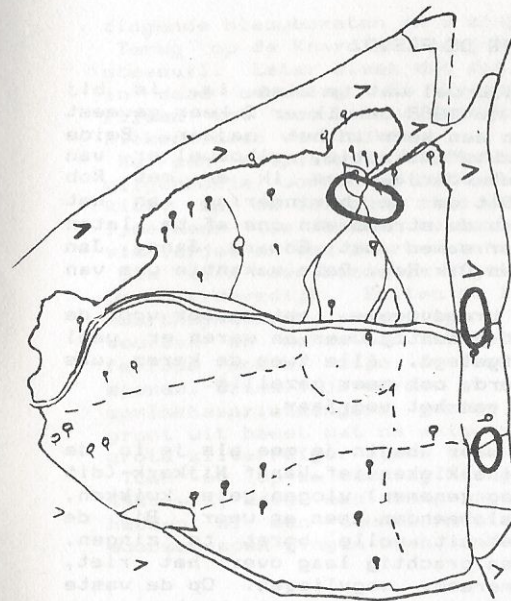
MOOKERHEIDE

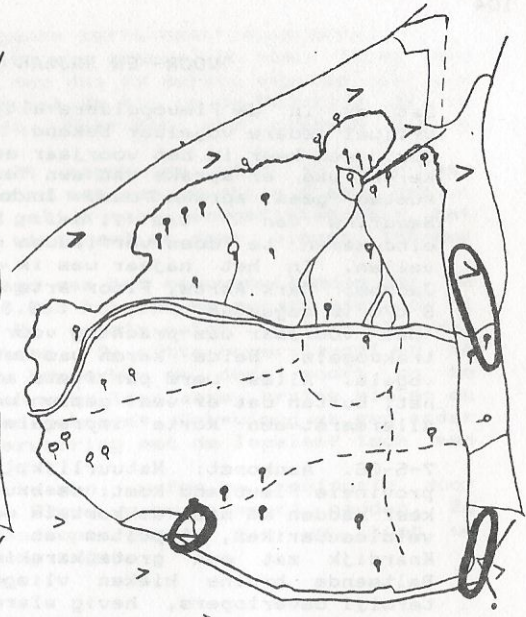
Veldleeuwerik

Geelgors

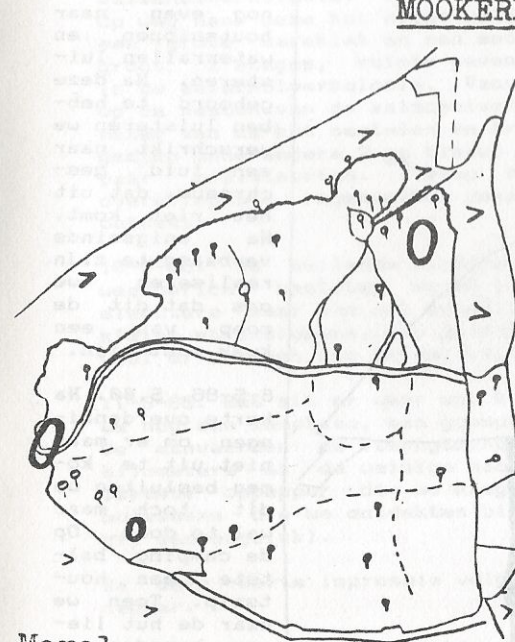

Gekraagde Roodstaart

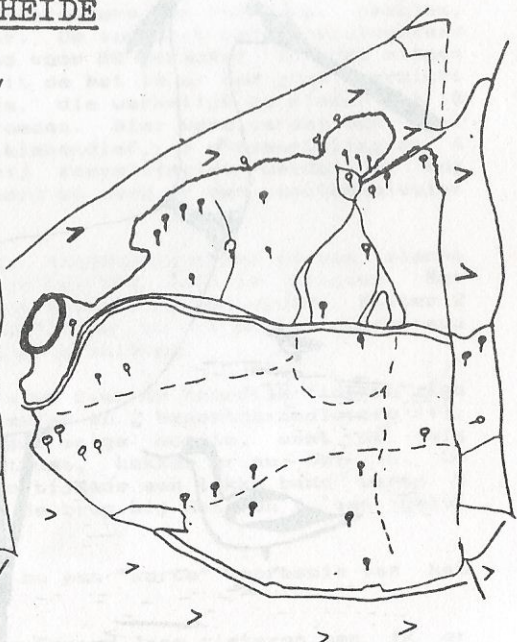

Fitis

MOOKERHEIDE

Merel

Nachtegaal

VOOR- EN NAJAAR IN DE FLEVO.

Dat er in de Flevopolders altijd wel wat te zien is, is bij vrijwel iedere vogelaar bekend. In 1986 ben ik er 2 keer geweest dwz. een keer in het voorjaar en een keer in het najaar. Beide keren was er sprake van een "echte" vakantie, alhoewel er van rusten geen sprake was. In het voorjaar was ik er met Rob Hendriks van 7 t/m 11 mei. Dit om de herinnering aan het eindexamen te doen verflauwen en de stress van ons af te laten vallen. In het najaar was ik er samen met Edward Jans, Jan Jacobs, Mark Aarts, Floor Arts en Dik Heg. Deze vakantie was van 6 t/m 10 augustus.

Het voorjaar was prachtig voor broedvogels, het najaar voor de trekvogels. Beide keren was het prachtig weer en waren er veel vogels. Alles werd per fiets afgelegd. Alle twee de keren was het, buiten dat er veel gezien werd, ook zeer gezellig. Allereerst een "korte" impressie van het voorjaar.

7-5-86. Aankomst: Natuurlijk, waar begin je mee als je in de provincie Flevoland komt: de bruine kiekendief. Vanaf Nijkerk (dit keer hadden we niet de kortste weg genomen) vlogen gele kwikken, veldleeuweriken, tapuiten en slobenden heen en weer. Bij de Knardijk zat een grote karekiet uit volle borst te zingen. Baltsende bruine kiekken vliegen prachtig laag over het riet, terwijl oeverlopers, hevig alarmerend, wegvliegen. Op de vaste staplaats Camping 't Oppertje is volop rust buiten een

fantastisch mooi zingende blauwborst. Rond 22.00 gaan we nog even naar houtsnippen en waterrallen luisteren. Na deze gehoord te hebben luisteren we verschrikt naar een luid geschreeuw, dat uit het riet komt. Na enigszins verbaasd te zijn realiseren we ons dat dit de roep van een kwak moet zijn.

8-5-86. 5.00. Na korte overdenkingen om er maar niet uit te komen besluiten we dit toch maar wel te doen. Op de camping baltste een houtsnip. Toen we naar de hut liepen hoorden we maar liefst 6

zingende blauwborsten en 3 zingende sprinkhaanrietzangers.

Terug op de Knardijk vloog hier een ransuil en even later een steenuil. Later bleek dat dit een van de eerste waarnemingen was in deze omgeving. We kregen ook de tip om de Knardijk af te rijden tot aan het wilgenbosje. Hier zou een paartje grauwe kiekendieven verblijven.

Na een uitputtende fietstocht tegen de wind in naar het wilgenbosje, worden we wel beloond met een prachtig ♂ en ♀ grauwe kiek. Op de terugweg zijn we gelijk maar doorgefietst naar het IJsselmeer (we hadden nu toch wind mee) en daar vlogen 100-den visdiefjes en een zwarte stern.

Ook werd een bezoekje afgelegd aan het meeuweilandje aan de Oostvaardersdijk. Buiten de 10.000 kokmeeuwen zouden hier ook 2 zwartkopmeeuwen rondvliegen. De vogels zaten (gelukkig) vrij vooraan en waren aan het baltzen. De witte ondervleugel en de felrode snavel zijn de beste kenmerken om deze soort op te sporen. Natuurlijk werden er ook weer lepelaars, bruine kiekken en sprinkhaanrietzangers gezien en gehoord. Ook vloog er een ander groot uit beest wat na enige verwarring met de lepelaar toch een grote zilverreiger bleek te zijn.

Toen we op de camping terug kwamen, waren we omsingeld door KNNV-ers, die een kamp in de Flevo georganiseerd hadden. Ze hadden al een temmincks strandloper gezien die we, toen we boodschappen gingen doen, ook nog zagen.

9-5-86. Van de mensen van de KNNV kregen we een uitnodiging om mee te gaan op excursie naar de nieuwe vogelhut in de aalscholverkolonie. Dit lieten we ons niet door onze neus boren. Op weg naar deze hut zagen we onder andere een roerdomp, paapjes, een grote karekiet en een snor. De vogelhut was indrukwekkend groot: 2 etages, ruimte gevend voor 80 personen en echt midden in de aalscholverkolonie. Vanuit de hut is er een goed overzicht op de nesten van de aalscholvers, die werkelijk op minder dan 10 meter van de hut nestelen en broeden. Hier werd verder ook veel gezien onder andere 2 ♂♂ blauwe kiekendief, 1 ♂ zomertaling en 4 paar pijlstaarten. Terug bij Keersluisplas werden er nog overvliegende regenwulpen gehoord en werd er een bontbekplevier ontdekt.

10-5-86. Na huilende kinderen, zingende snorren en een slecht weerbericht besloten we om toch nog een dag te blijven. Het slechtere weer had ook duidelijk invloed op de vogels. Buiten 2 kleine strandlopers, een groenpootruiter en een adulte dwergmeeuw viel er de rest van de dag weinig te beleven.

11-5-86. Het zit er weer op. Als we over de Knardijk fietsen zien we nog een kempiaan, een goudplevier en 2 kanoetstrandlopers (!). We aanvaardden de terugtocht met enige moeite, want de vele kilometers en de weinige nachtrust, hakken er nu wel in. De laatste oppepper die we kregen tijdens een leuke band waren 3 ooievaars die we ontdekten bij de brug bij Heteren (een geluk bij een ongeluk).

Na deze korte impressie volgt nu een "korte" impressie van het najaar.

6-8-86. Na een telefoontje van Edward Jans gisteren ben ik er

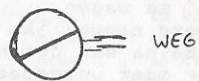
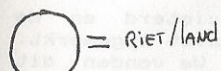
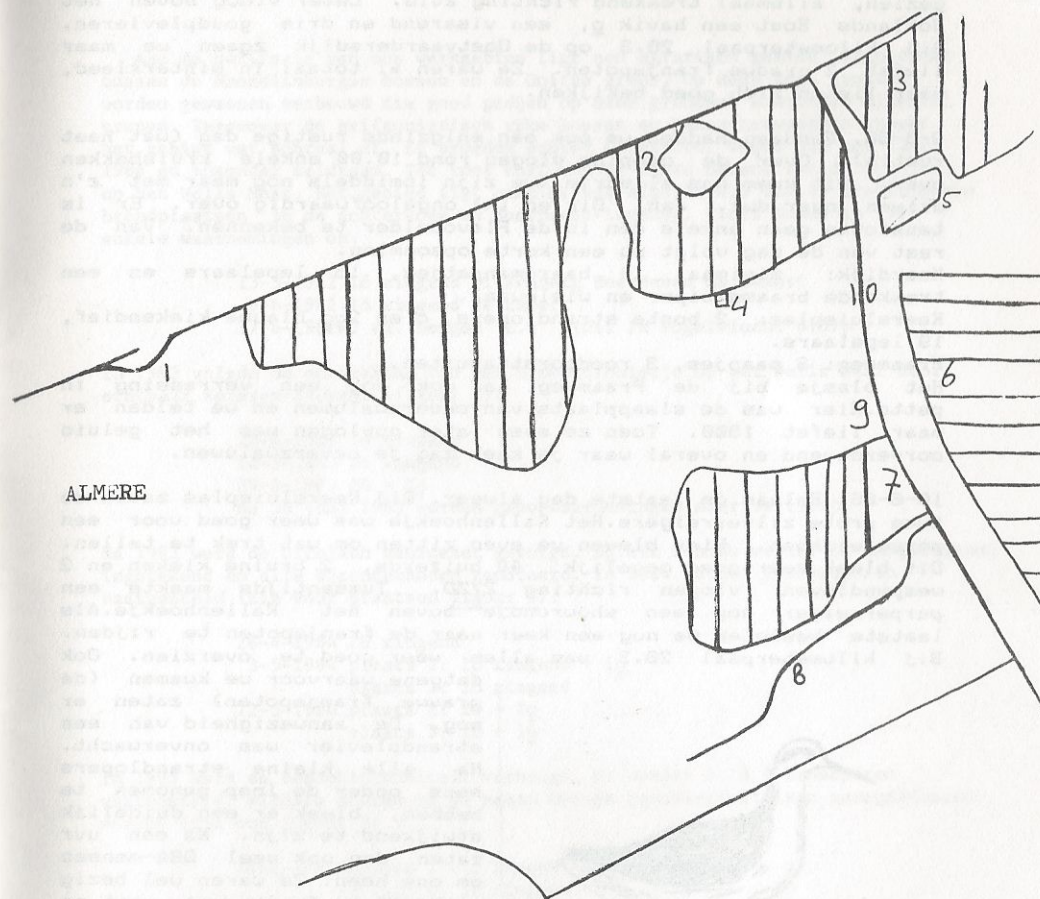
vandaag ook. En maar liefst in een rekordtijd van 4 en een half uur (6.00 vertrokken, 10.30 bij Keersluisplas). Over het algemeen geldt dat haastige spoed zelden goed is, maar dit keer was er een uitzondering op de regel. Twee minuten na aankomst stormde er mensen op ons af (bij Keersluisplas zaten al Rijk-van-Nijmegen) met de mededeling: bij de hut, reuzensterne. Aangezien goede verstaanders maar halve oren nodig hebben zat iedereen al op de fiets. Hierdoor schoot mijn adrenalinepeil weer de hoogte in, waardoor ik mezelf ook naar de hut wist te brengen en daar dus ook het eerste uur niet meer uit kwam. (De hut bleek trouwens na een kwartier nog te klein te zijn). Na het opzetten van de tent op 't Oppertje samen met Floor Arts vlogen ineens de twee reuzensterne richting ijsmeer. De zware rode snavel viel duidelijk op. Bij Keersluisplas zat trouwens nog wel meer. Na stug doortellen van Dik Heg bleken er in plaats van 2 porseleinhoentjes toch 3 rond te lopen. Ook kleine strandlopers, blauwborsten, blauwe en bruine kiekken vlogen af en aan. Een blauwe kiek die te dicht langs pleisterende kluten vloog, joeg deze allemaal op, tot grote woede van de mensen die ringen aan het aflezen waren. Bij Keersluisplas was het aantal kemphanen, oeverlopers, witgatjes en grutto's wel schrikbarend groot. 's Avonds zat op het Bovenwater een o brilduiker. Tegen de schemer vlogen 1000-den zwarte sterne richting de Oostvaardersplassen, een prachtig gezicht. Af en toe werd er tussen de zwarte sterne ook een uitvleugel ontdekt. Hiervoor moest je wel met 20 man alle zwarte sterne afzoeken.

7-8-86. Na afgelopen avond alle sterke verhalen van Edward, Dik,

Jan, Mark en Floor gehoord te hebben, beginnen we deze dag weer met volle moed. Lepelaars, zwarte ruiters, blauwborsten en baardmannetjes zijn volop aanwezig. Bij het Rallenhoekje (gedoopt naar de 3 porseleinhoenen en de 2 waterrallen) zit weer een adulte porseleinhoen in de zon te pronken. Keersluisplas was weer goed voor geringd vogels, dit keer een lepelaar. Drie bosruiters en een kleine plevier vlogen snel weg, toen een blauwe kiek een van deze bijna sloeg. Een bezoek aan de hut in de aalscholverkolonie bleek niet zo spectaculair te zijn als in het voorjaar. De aalscholvers waren er niet en dat is toch de sensatie van deze hut. Het later afspeuren van het Bovenwater leverde 4 dodarzen op en 's avonds werden tussen de vele zwarte sterne 2 adulte en een juveniel exemplaar gezien. Er was die avond ook een enorme oeverzwaluutrek.

8-8-86. Vandaag belofde het heel wat: prachtig weer. Na het "gewone spul" op de vaste plekken werd er vandaag naar wat andere plekken gereden. De Praamweg (de weg langs de spoorbaan) was mooi

- 1 = Block van Kuffeler
- 2 = Kokmeeuwenkolonie
- 3 = Bovenwater
- 4 = "de" hut
- 5 = Camping 't Oppertje
- 6 = Hollandse Hout
- 7 = Keersluisplas
- 8 = Praamweg
- 9 = "Rallenhoekje"
- 10 = Knardijk

begroeid en al gauw lieten de eerste paapjes zich zien. Opvallend was hier het grote aantal koekoeken. Er werden er maar liefst 5 gezien, allemaal trekkend richting zuid. Later vloog boven het Hollands Hout een havik ♀, een visarend en drie goudplevieren. Bij kilometerpaal 28.3 op de Oostvaardersdijk zgaen we maar liefst 2 grauwe franjepoten. Ze waren al totaal in winterkleed, maar lieten zich goed bekijken.

9-8-86. Vandaag hadden we ook een enigzinds rustige dag (wat heet rustig). Over de camping vlogen rond 10.00 enkele kruisbekken over. Dit kwam ons alledrie (we zijn inmiddels nog maar met z'n drieën over dwz. Jan, Dik en ik) ongeloofwaardig over. Er is tenslotte geen enkele den in de Flevopolder te bekennen. Van de rest van de dag volgt nu een korte opsomming.
Knardijk: minimaal 10 baardmannelijks, 15 lepelaars en een trekkende braamsluiper en wielewaal.
Keersluisplas: 2 bonte strandlopers, ♂ en 2♀ blauwe kiekendief, 19 lepelaars.
Praamweg: 3 paapjes, 3 roodborsttapuiten.

Het plasje bij de Praamweg had ook nog een verrassing in petto. Hier was de slaapplaats van oeverzualuwen en we telden er maar liefst 1800. Toen ze even later opvlogen was het geluid oorverdovend en overall waar je keek zag je oeverzualuwen.

10-8-86. Helaas de laatste dag alweer. Bij Keersluisplas zaten de twee grote zilverreigers. Het Rallenhoekje was weer goed voor een porseleinhoen. Hier bleven we even zitten om wat trek te tellen. Dit bleek zeer goed mogelijk: 40 buizerds, 2 bruine kiekens en 2 wespandieven vlogen richting Z/ZO. Tussentijds maakte een purperreiger nog een showronde boven het Rallenhoekje. Als laatste besloten we nog een keer naar de franjepoten te rijden. Bij kilometerpaal 28.3 was alles weer goed te overzien. Ook datgene waarvoor we kwamen (de grauwe franjepoten) zaten er nog. De aanwezigheid van een strandplevier was onverwacht.

ap61

Na alle kleine strandlopers eens onder de loep genomen te hebben, bleek er een duidelijk afwijkend te zijn. Na een uur zaten dan ook veel DBA-mensen om ons heen. Ze waren wel bezig zichzelf te frustreren, want na drie uur wisten ze nog niet wat ze zagen.

Naar een roepende buidelmee werd nauwelijks geluisterd en de twee grauwe franjepoten hadden ze na een uur nog niet opgemerkt. Na verloop van tijd zijn we hier maar weggegaan. We vonden dit toch wel een (w)aardige afsluiting van deze vakantie.

Raymond Pahlplatz
Dr. Kanterslaan 203
5361 NE Grave

DE ORTOLANEN *EMBERIZA HORTULANA* VAN HET WELLS MEER, 1982-1986.

Aan de periferie van ons werkgebied ligt een agrarisch gebied weggedrukt tussen de Noordlimburgse bossen en de Duitse grens. Op deze hoge gronden worden gewassen verbouwd die goed gedijen op arme gronden, waaronder allerlei granen. Tegenover de avifaunistisch rijke bossen en Maasuiterswaarden steekt het gebied wat schraal af. Er broeden echter Ortolanen. Vogel van het jaar 1984 en bijzonder zeldzaam. Tot voor kort was er niets bekend van de Ortolaan op het Wells Meer. Het gebied ligt namelijk wat afgezonderd van de traditionele broedplaatsen in de Achterhoek en Noordwest-Limburg. Plots doken in 1982 enkele waarnemingen op:

13-5-1982 1♂ zingend Dikkenberg Heerenven de Hamert
6-6-1982 1♂ zingend de Hamert
17-6-1982 1 ex. Bergen (L.) (uit In Vogelvlucht 6(3))

In 1983 volgde de ontdekking van het "broedkolonietje" op het Wells Meer door echtpaar Hermsen-Erdkamp (figuur 1):

28-4-1983 1♂ zingend
10-5-1983 2♂ zingend
30-5-1983 2♂ + 1♀
na 30 juni 1983 werden geen waarnemingen meer verricht.

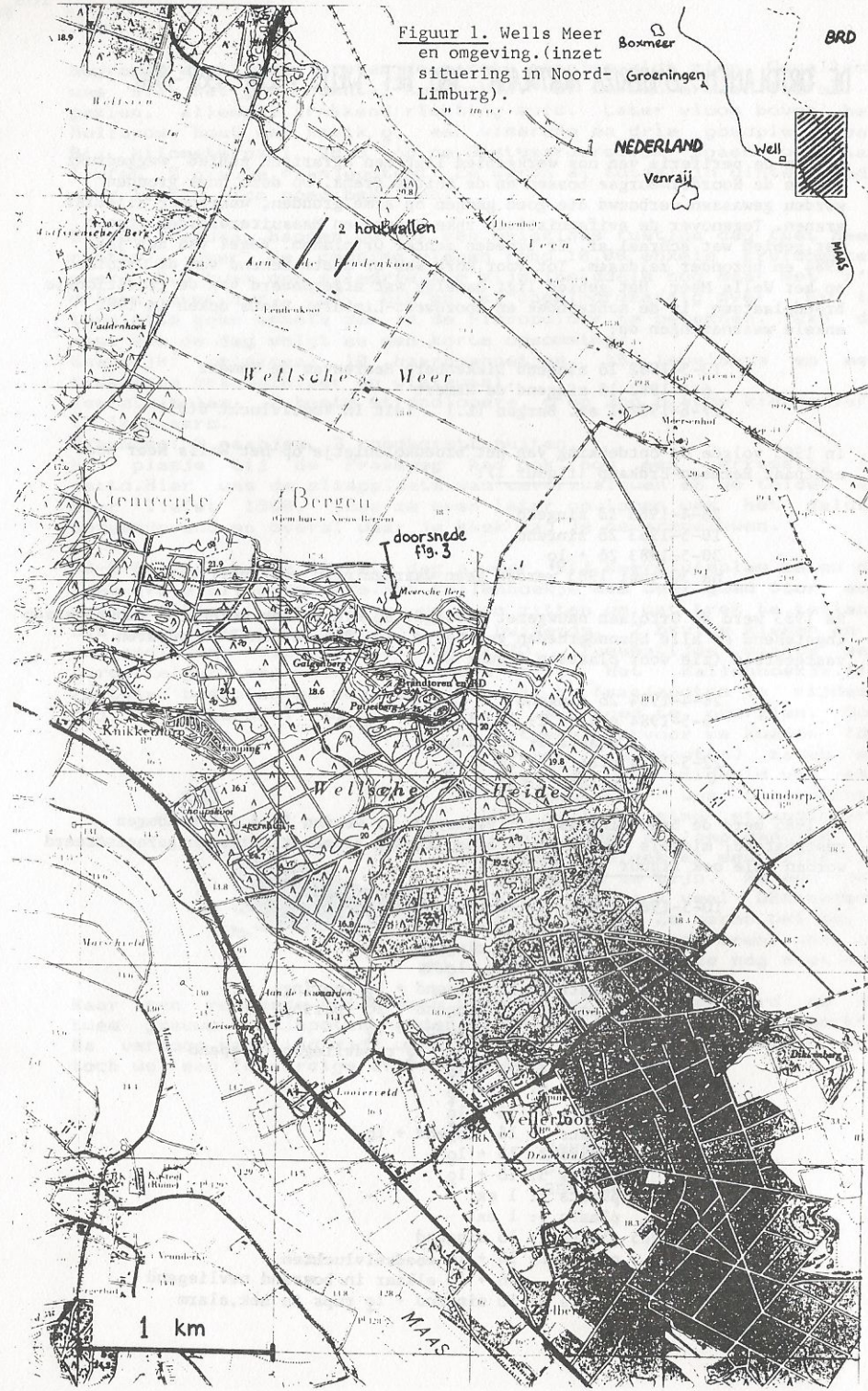
Na 1983 werd de Ortolaan nauwgezet gevolgd. Bij elk bezoek werden de zangplaatsen ingetekend en alle bijzonderheden genoteerd. In 1984 werden 3 broedparen vastgesteld (zie voor plaatsen figuur 2):

26-4-1984 2♂ zingend
3-5-1984 plaats 2: 1♂ zingend + 1♀
plaats 1: 2♂ zingend
22-5-1984 plaats 2: 2♂ + 1♀
plaats 5: 1♂ + 1♀

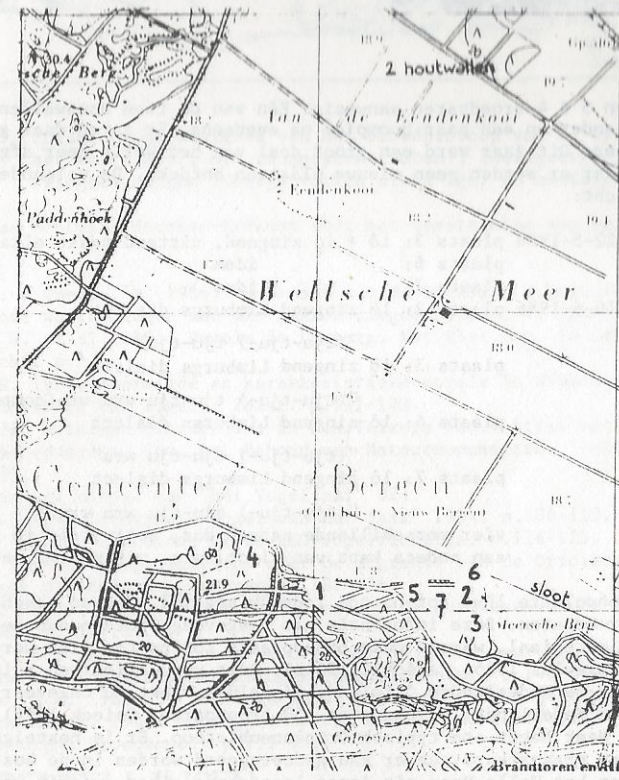
In 1985 werd de bezoekenintensiteit verhoogd. Er werden 5 á 6 broedparen vastgesteld; middels posten bij de braam konden broedactiviteiten geregistreerd worden (zie ook figuur 3):

10-5-1985 plaats 1: 1♂ zingend + 1♀
plaats 2: 1♂ zingend
plaats 3: 1♂ zingend + 1♀
plaats 4: w.s. 1♀
15-5-1985 plaats 1: 1♂ zingend + 1♀ (paring)
plaats 2: 1♂ zingend + 1♀ (paring)
plaats 3: 1♂ zingend + 1♀
2 houtwallen: 1♂ + 1♀ rondvliegend/roepend
29-5-1985 plaats 1: 1♂ + 1♀
plaats 2: 1♂ + 2♀
plaats 3: 1♂ + 1♀
31-5-1985 plaats 1: 1♂ zingend + 1♀
plaats 2: 1♂ + 1♀
plaats 3: 1♂ + 1♀
plaats 5: 1 ex.
plaats 6: 1 ex.
4-6-1985 plaats 1: 1♂ zingend
plaats 2: 1♂ + 1♀ voedselvluchten
1♂ + 1♀ elkaar in bosrand navliegend
plaats 3: 1♂ zingend + 1♀ rups in bek, alarm

Figuur 1. Wells Meer en omgeving. (inzet situering in Noord-Limburg).

- plaats 4: 16 zingend
- plaats 5: 1 ex. alarm
- 9-6-1985 plaats 1: 16 zingend
- plaats 2: 16 zingend + 1q met rups in bek
- plaats 3: 16 alarm
- plaats 5: 16 meevlegend met 1q
- 17-6-1985 plaats 1: 16 zingend
- plaats 2: 16 zingend
- 16 + 1q foeragerend
- plaats 3: 16 + 1 ex. vliegt met nestmateriaal richting sloot
- 21-6-1985 plaats 1: 1q vliegt weg
- plaats 2: 16 met rups in bek
- plaats 3: 16 + 1q
- plaats 5: 16 + 1q vliegen elkaar na
- na 3 juli 1985 werd niets meer waargenomen

Figuur 2. Detail van het Wells Meer met de plaatsaanduidingen van de tekst.

In 1986 waren 3 á 4 broedparen aanwezig. Eén van de twee houtwallen was weggevaagd, de ander op een paar boompjes na eveneens. Er zaten daar geen Ortolanen meer. Dit jaar werd een groot deel van het Wells Meer afgezocht op Ortolanen, maar er werden geen nieuwe plaatsen ontdekt. De volgende waarnemingen werden verricht:

- 22-5-1986 plaats 3: 1♂ + 1♀ zingend, zittend naast elkaar
 plaats 6: idem
 plaats 7: idem
 10-6-1986 plaats 2: 1♂ zingend Limburgs dialect*
 "(tju-tju-) tju-tju"
 plaats 3: 1♂ zingend Limburgs dialect
 "(tju-tju-) tju-tju wru wru(complex)"
 plaats 6: 1♂ zingend Limburgs dialect
 "(tju-tju-) tju-tju wru"
 plaats 7: 1♂ zingend Limburgs dialect
 "(tju-tju-) tju-tju wru wru"
 vier verschillende zangen dus; activiteit in graanstuk
 aan andere kant van sloot; w.s. minimaal 2 nesten**

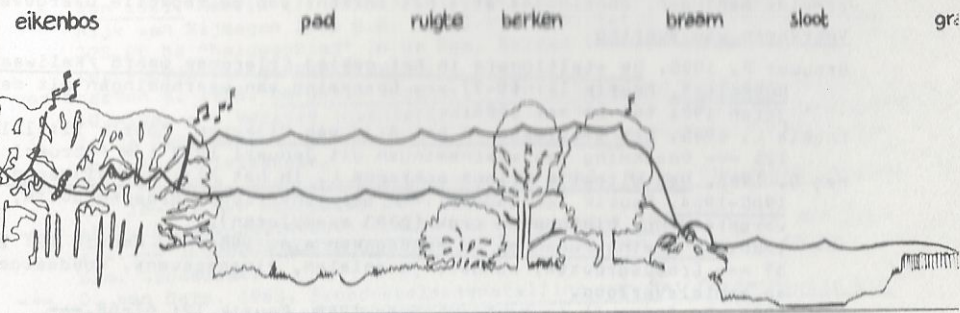
De Ortolanenpopulatie lijkt tot nu toe redelijk stabiel. Zij kan geschat worden op 4 (3-6) broedparen. Deze informatie kan toegevoegd worden aan eerder gepubliceerd materiaal, waarin deze broedplaats tot nu toe niet werd vermeld (Key 1979, Ganzevles 1985, Maréchal 1984b). Deze populatie (een ruim overtrokken woord voor de Nederlandse Ortolaan, eigenlijk) maakt nu ongeveer 10% uit van het gehele Nederlandse bestand (ca. 50 broedparen, Osieck 1986).

Het Wells Meer heeft een typisch Ortolanenbiotoop. Er is nestelgelegenheid in de vorm van graanakkers, en er kan gevoerageerd worden in de bosrand. Dit bos bestaat op het Wells Meer uit jonge losstaande eiken, waarin veel rupsen te vinden zijn (het favoriete voedsel van de Ortolaan in het broedseizoen), gezien de enorme vraat. De randen van het bos fungeren daarnaast als zangpost (figuur 3).

In hoeverre de soort het zal uithouden op het Wells Meer hangt vooral van het broedbiotoop af. De soort is namelijk extreem plaatstrouw (Conrads & Quelle 1986) en zeer kieskeurig. Daarmee is het behouden van het huidige areaal noodzakelijk. Het kappen van de houtwallen in 1986 had eigenlijk niet mogen gebeuren. Het is nu zaak het grondgebruik hetzelfde te houden, het eikenbos langs de bosranden te behouden en verstoring te voorkomen.

* De verschillende Ortolanenpopulaties hebben verschillende zangen, in Nederland bestaat het Limburgse dialect en het Achterhoekse dialect, zie Vogelbeschermingscassettes.

** Het direct zoeken van nesten van Ortolanen is sterk af te raden, omdat de soort zeer storingsgevoelig is. Wij bepaalden het aantal nesten door te kijken naar vliegrichtingen en invalplaatsen en kwamen op minimaal twee nestelplaatsen.

Figuur 3. Schematische weergave van het broedbiotoop van de Ortolaan op het Wells Meer; met zangposten (noten), foerageergebied (rups), vliegbewegingen (doorgetrokken dikke lijn) en nestelplaats (kom).

Met dank aan echtpaar Hermsen-Erdkamp voor het verstrekken van de gegevens.

Literatuur

- Conrads, K. & Quelle, M. 1986. Voorkomen van de Ortolaan *E.hortulana* in NW-Duitsland: waarnemingen aan een gekleurrende populatie. *Limosa* 59:67-74.
 Ganzevles, W. et.al. 1985. Vogels in Limburg. *Nat.Hist.Gen. in Limburg*, Maastricht. p.51.
 Osieck, E.R. 1986. Bedreigde en karakteristieke vogels in Nederland. *Ned. Ver. tot Bescherming van Vogels, Zeist*. p.101-102.
 Key, P. 1979. Ortolaan *E.hortulana* in R.M.Teixera (ed.) *Atlas van de Nederlandse broedvogels. Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten, 's-Graveland*. p.390-391.
 uit het speciale nummer van "het Vogeljaar" 32:
 Maréchal, P. 1984. Ortolaan, "Vogel van het jaar" 1984. p.106-110.
 - 1984b. Ortolanen en de EEG-Vogelrichtlijn. p.116-125.
 - 1984c. Enige gegevens over de migratie van de Ortolaan (*E.hor.*) en gevaren die onderweg dreigen. p.126-134.
 Bijlsma, R.G. 1984. Ortolanen (*E.hortulana*) op de Zuidwest-Veluwe gedurende 1974-1983. p.137-139.
 Conrads, K. 1984. Het behoud van de Ortolaan (*E.hortulana*) in Noordwest-Duitsland door habitatbescherming en habitatbeheer? p.146-149.
 Nieuwenhuijs, A.M. 1984. De Ortolaan in de provincie Groningen. p.150-152.
 van den Munckhof, P. 1984. Mogelijkheden tot behoud van de Ortolaan als Noordlimburgse broedvogel. p.153-160.

RIVIERENTELLINGEN

Er worden nog dringend ~~personen~~ personen gezocht, die mee willen doen aan een of meer van de maandelijkse tellingen van vogels langs de rivieren. Aanmelding tijdens de ledenvergadering van 10 september of bij

Jan van der Brugge, Zonstraat 7, 6543 VM Nijmegen, 080-780040

OVERZICHT JAARGANG 10, 11, en 12

Overzicht van de verschenen artikelen in de Mourik (Blad van de Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken.). Tenzij anders staat vermeld hebben de artikelen betrekking tot het werkgebied van de Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen e.o. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikel. Publicatie van artikelen, meningen etc. behoeft niet te betekenen dat de daarin vermelde meningen, conclusies etc. het inzicht van de redactie weergeven.

Voorkomen van soorten

- Brouwer P. 1985. De steltlopers in het gebied Erlecomse waard /Kaliwaal - Ooypolder. Mourik 11: 69-77. --- Opsomming van waarnemingen uit de jaren 1981 tot en met 1984.
- Engels L. 1985. Het Smelleken in het Rijk van Nijmegen. Mourik 11: 121-125 --- Opsomming van waarnemingen uit januari 1973 t/m februari '85.
- Heg D. 1985. Het Witgatje *Tringa ochropus* L. in het Rijk van Nijmegen e.o. 1960-1984. Mourik 11: 153-201. --- Seizoenverloop, groeps-grootte, verspreiding, biotoop en trek (2393 exemplaren).
- 1986. De Kleine Zwaan op de Horddonken e.o. 1984/85. Mourik 12: 24-37 --- Groeps-grootte, aandeel juvenielen, ringgegevens, voedselgebied en aantalsverloop.
- 1986. De Steenuil in de Maasheggen 1985. Mourik 12: 61-68. --- Verspreiding tussen Cuyk en Gassel en tussen Cuyk en Vierlingsbeek. Dichtheid, vergelijking met gegevens uit 1975.
- Jacobs J. 1985. De Grote Gele Kwikstaart, *Motacilla cinerea*, in het Rijk van Nijmegen. Mourik 11: 131-135. --- Opsomming van waarnemingen uit 1963 t/m 1984, ook enkele broedgegevens.
- Jans E. 1985. De Wulp als broedvoegel in het gebied van de Beerse Overlaat. Mourik 11: 109.
- 1985. Het voorkomen van de Ijsvoegel in de winter in het Rijk van Nijmegen. Deel 1: Aantalsverloop en trek. Mourik 11: 140-149. --- Overzicht van 265 waarnemingen uit 1976/77-1984/85.
- 1986. Het voorkomen van de Ijsvoegel in het Rijk van Nijmegen. Deel 2: Verspreiding. Mourik 12: 9-17. --- Vergelijking: broedgebied - overwinteringsgebied.
- 1986. De Beflijster *Turdus torquatus* t. L. in het Rijk van Nijmegen e.o. 1960-1985. Mourik 12: 69-76. --- 67 waarnemingen, 107 ex.
- van Swaay C. 1985. De Rode en Zwarte Wouw (*Milvus milvus* en *Milvus migrans*) in het Rijk van Nijmegen. Mourik 11: 52-62. --- Overzicht van 238 waarnemingen van Rode en 66 waarnemingen van Zwarte Wouw in de periode 1962-1984.
- Visser D. 1984. Roeken wel en wee 1983. Mourik 10: 8-12. --- Overzicht van alle bekende Roekenkolonies in ons werkgebied, aantallen 1982 en 1983. Nestbouw en verstoring.
- 1984. Roekenkolonies 1984. Mourik 10: 109-115. --- Verslag nesttellingen, nestbouw en beïnvloedende factoren.

Bekentellingen

- Engels L. 1986. Beekellingen langs de Leigraaf Maart 1985 - februari 1986. Mourik 12: 51-59. --- Resultaten van 12 tellingen langs de Leigraaf in de gemeente Groesbeek.
- Jacobs J. 1985. Bekentellingen: verslag van tellingen van beekvogels in Groesbeek winter 1984/85. Mourik 11: 66-68.
- Visser D., H. de Vries. 1984. Bekentelling najaar 1983. Mourik 10: 62-66. --- Resultaten van bekendtelling in eind november begin december.
- 1985. Bekentelling november 1984. Mourik 11: 126-130.

Voedselonderzoek

- Erftemeyer P. 1986. Braakballen van de Roodkopklauwier. Mourik 12: 8
- Heg D. 1986. Over onderzoek naar de voedselkeuze van de Klapekster *Lanius excubitor* en het Witgatje *Tringa ochropus*. Mourik 12: 202-204.

Broedvogelinventarisaties

- Engels L. 1986. Moekerheide & Heumense Schans: broedvogelinventarisatie 1986. Mourik 12: 136-144. --- Resultaten broedvogelinventarisatie van 38 ha "heidegebied" Moekerheide en 18,1 ha Heumense Schans.
- Geraets L. 1984. Ossenbroek. Mourik 10: 102-108. --- Resultaten broedvogelinventarisatie uit 1984 van 23 ha landgoedsbos.
- Heg D. 1984. De Vilt broedvogelinventarisatie 1984. Mourik 10: 95-101. --- Resultaten inventarisatie van ca. 35,5 ha moerasgebied in de gem. Boxmeer. 37 Territoria Kleine Karekiet.
- 1986. De broedvogels van de Bergerheide, Gemeenteheide en het Meeuwen 1985. Mourik 12: 99-113. Zie ook: SBB uitgave; Broedvogelinvent. Rijk van Nijmegen 1985 p.p. 66-76. --- Resultaten inventarisatie van 325,86 ha "heidegebied" in de Gem. Bergen (Noord-Limburg). 8-10 territoria van de Nachtzwaluw.
- van Noorden B. 1985. De Bult: vogels in een aftakelend hoogveen. Mourik 11: 103-108. --- Verslag inventarisatie uit 1983 van 112 ha hoogveengebied in de Gem. Venraij (Limburg). 8 Territoria Blauwborst, 7 territoria Sprinkhaanrietzanger.
- Schuurkes R. 1984. Broedvogelinventarisatie 1983: Nederrijk-Noord. Mourik 10: 16-24. --- Bosgebied van ca. 33 ha.
- 1984. Broedvogelinventarisatie Westermeerwijk 1984. Mourik 10: 121-131. --- Inventarisatie van 37 ha groot deel van bosgebied in de Gem. Groesbeek.
- D. van Dorp. 1985. Broedvogelsamenstelling van het Oosterhoutse bos in de jaren 1979-1984. Mourik 11: 46-51.
- 1986. Broedvogelinventarisatie Nederrijk-Noord 1986. Mourik 12: 187-193.
- de Vries H. 1984. Broedvogelinventarisatie "Vortumse Uiterwaard" 1984. Mourik 10: 116-120. --- Verslag inventarisatie van 55 ha maasheggen.

Fenologieonderzoek

- Geraets L. 1984. Voorjaarsfenologie 1983. Mourik 10: 32-39. --- Overzicht vroegste voorjaarswaarnemingen van zomervogels.
- 1986. Voorjaarsfenologie 1985. Mourik 12: 127-135.
- Thissen J. 1986. Fenologie 1984. Mourik 12: 45-50.

Trekonderzoek

- Heg D. 1985. Trektellingen Maas Groeningen 1983 - 1984. Mourik 11: 12-36. --- Verslag najaarstrekellingen.
- Engels L. 1986. Najaarstrekellingen Rijk van Nijmegen en omstreken 1985. Mourik 12: 175-186.

Algemene biologie

- Heg D. 1986. Zang en roepimitaties. Mourik 12: 40.
- Jacobs J. 1985. Leucistische Kievit te Linden. Mourik 12: 160.
- Klemán M. 1986. Leucistische Kokmeeuw. Mourik 12: 60.
- Schuurkes R. 1985. De activiteit en het verspreidingsgedrag van de Winterkoning in het Oosterhoutse bos. Mourik 11: 4-6. --- Dichtheden, verspreiding, plaatstrouw, bigamie en turnover (deels gebaseerd op waarnemingen van geringde vogels).
- Visser D. 1985. Smelleken slaat Kievit. Mourik 11: 45.

Overig

- van den Berg H. 1986. Over uilen en uilskuikens. Mourik 12: 38-39. --- Verslag over 1985 van de Kerkuilen-werkgroep Land van Cuyk.
- Pahlplatz R. 1985. De Kraayenbergse plassen. Mourik 11: 101-102. --- Korte beschrijving van het gebied (Gem. Beers) en zijn vogels.

Herkenning en Verenklee

- Heg D. 1984. Herkennen van futensoorten. Mourik 10: 13-15. --- Zomerklee en winterklee.

Nestkastonderzoek

- van de Cruysen F. 1985. Nestkastenresultaat broedseizoen 1984. Mourik 11: 7-11. --- Opsomming van aantal uitgevlogen jaongen per soort uit 176 nestkasten rond Mill.
- 1986. Nestkastenresultaat broedseizoen 1985. Mourik 12: 77-81. --- 300 kasten, 11 soorten, 1408 uitgevlogen jongen.
- 1986. Nestkastenresultaat broedseizoen 1986. Mourik 12: 195-198. --- 9 Soorten, 1847 uitgevlogen jongen.
- Selten J. 1985. Verslag nestkastonderzoek 1984. Mourik 11: 78-80. --- Opsomming van aantal uitgevlogen jongen uit 32 nestkasten rondom Mill.
- 1986. Verslag nestkastonderzoek 1985. Mourik 12: 82-83.

Reisverslaen, excursieverslaen e.d.

- van de Berg H. 1986. Verslag ochtendwandeling 13-10-1985 Maasheggen. Mourik 12: 90-91.
- Gorissen R. 1986. Reioeren in Centraal Europa: zomer 1986. Mourik 12: 157-159.
- Hagemeyer W., G. Verkley & R. Zollinger. 1984. Reisverslag Spanje voorjaar 1984. Mourik 10: 67-88.
- Heg D. 1984. De Pyreneën rond Jaca 1983. Mourik 10: 40-52. --- Beschrijving van de aanwezigheid van roofvogels in het bijzonder (schatten van aantal broedparen) en andere soorten, aan de hand van de bezoeken van 3 tweetallen amateurornithologen in Juli 1983 aan het berggebied rond de stad Jaca in de westelijke Pyreneën.
- 1985. Lang weekend Cap Gris Nez 5 t/m 7 oktober 1984. Mourik 11: 43.
- 1985. Schiermoninkoog: vogeleiland. Mourik 11: 90-100. --- Opsomming van waarnemingen uit een bezoek van 26 mei t/m 2 juni 1984.
- 1986. Denemarken zomer 1984. Mourik 12: 18-23. --- Reisverslag van 2 bezoeken in juli aan het noorden van Denemarken.
- Hesen W., D. Heg 1986. Voorjaarskamp Ameland 1985. Mourik 12: 87-89.
- Hornman M. 1986. De roofvogels rond Jaca. Mourik 12: 145-156. --- Reisverslag van een vakantie in juli 1986 in het berggebied rond Jaca.
- Jacobs J. 1985. Verslag Flevoland excursie. Mourik 11: 44. --- 10 feb. 1985.
- 1986. De vogeltrek rond de Hondsbosse Zeeoering 12 en 13 oktober 1985. Mourik 12: 7.

Broedvoelinventarisaties Rijk van Nijmegen 1985 (SBB rapport)

Rapport samgesteld door R. Schuurkes; bevat artikels van de volgende inventarisatiegebieden: Groenlanden-west (P. Brouwer), Circul van de Ooy (C. van Swaay), Westermeerwijk (R. Schuurkes), Oosterhoutse bos (R. Schuurkes), Bosje Horst (K. Reynen), De Elshof (F. Hustings, R. Schuurkes), Heumense Schans / Mookerheide (J. Thissen), Ossenbroek (L. Geraets), De Vilt (E. Jans), Vortumse Uiterwaarden (T. van den Berg), Bergerheide en omgeving (D. Heg).

Copiën van bovenstaande bijdragen zijn verkrijgbaar bij de Redactie.

Edward Jans, Schoutenweg 85, 7413 XB Deventer, 05700-37534

SOVON-NIEUWS

In november aanstaande verschijnt eindelijk de Atlas van de Winter- en Trekvogels. Aangezien onze vogelwerkgroep aangesloten is bij SOVON, kan tot 31 december as. ieder lid de atlas voor de gereduceerde prijs van f 39,50 bestellen (inclusief verzendkosten). Bestelling door overmaken van het bedrag op postbank 2905988 t.n.v. SOVON te Arnhem o.v.v. "atlas - lid VWG Nijmegen". Op de SOVON-dag op 12 december aanstaande (Reehorst te Ede) geldt een meeneemprijs van f 32,50.

Aanwijzingen bij het schrijven van bijdragen voor "de Mourik"

Kopij wordt bij voorkeur getypt geleverd, dit in verband met een snelle verwerking van de stukjes.

Wanneer U zelf typt: een duidelijke, scherpe letter; dus geen versleten lint, machine schoonmaken en bij voorkeur een wegwerp-carbonlint gebruiken. Tikken op gewone A4-vellen, kantlijn links en rechts 2 cm., onder en boven 2,5 cm.; dicht open typen (regelatelling 1).

Langere artikelen worden bij voorkeur in verschillende hoofdstukjes verdeeld, dit i.v.m. de leesbaarheid. Bij het weergeven van onderzoeksresultaten is een goede indeling: Inleiding, Methode, Resultaten, Discussie (of Bespreking), Literatuur.

Wanneer literatuurgegevens verwerkt worden moet altijd de bron worden aangegeven. In de tekst gebeurt dit door het vermelden van schrijver(s) en jaartal van publicatie, voorbeeld: (Brouwer et al. 1985). Onder het hoofdstukje "Literatuur" wordt de bron vervolgens nader omschreven, zoals in onderstaande voorbeelden: Brouwer, P. & Gorissen, R. & Hagemeyer, W. & Helmer, W. 1985. Vogels van de Ooijpolder. VWG Rijk van Nijmegen en omstreken. O.M. van Hoorn, Nijmegen. van Swaay, C. 1985. De Rode en Zwarte Wouw (*Milvus milvus* en *Milvus migrans*) in het Rijk van Nijmegen. de Mourik 11 (2): 52-62.

(bij boeken dus uitgever en plaats van uitgave; bij bladen eerst jaargang, dan nummer en de bladzijden waarover het artikel loopt).

Wanneer U tabellen en figuren in Uw artikel plaatst: voorsis elke tabel en figuur van een nummer (tabel 1, 2 etc.; figuur 1, 2 etc.) zodat U makkelijk in de tekst naaheen tabel of figuur kunt verwijzen. Voorts moet elke figuur en tabel voorzien zijn van een korte maar duidelijke verklarende tekst, zodat de lezer weet waar de tabel of figuur over gaat.

Soortnamen van vogels worden altijd met een hoofdletter gespeld, dus Zwarte Zeeëend, Koolmees etc.. Soort- of familiegroepen echter steeds met een kleine letter, dus eenden, zeeëenden, mezen. Wetenschappelijke namen worden met een hoofdletter en vervolgens met een kleine letter geschreven, dus *Athene noctua*, *Turdus torquatus* (bij de eerste keer is het gebruikelijk om de naamgever te vermelden: *Turdus torquatus* (L.)), "L." staat voor Linnaeus).

Voorts is de redactie altijd bereid U bij te staan, onder andere bij het verzamelen van literatuur- en archiefgegevens.

Aanwijzingen bij het maken van illustraties

Pentekeningen met Oost-Indische inkt op wit papier of transparant. Bij voorkeur ongeveer 1,5 tot 2 maal de grootte waarop ze afgedrukt moeten worden.

Overtredingen van de Vogelwet, Jachtwet en de Natuurbeschermingswet

Deze kunnen gemeld worden aan de heer P. Brugman, Regt. Stoottroepenstraat 14, 5431 TA Cuyk, tel. 08850-15901 (Controleur Vogelwet). Strafbare feiten die direct of indirect te maken hebben met de bescherming van de natuur (Jachtwet, Vogelwet, Visserijwet, Natuurbeschermingswet e.d.) kunnen uiteraard gemeld worden bij de plaatselijke politie, maar ook bij de gespecialiseerde Veldpolitie. Telefoonnummers van de meldkamers van de Veldpolitie: Gelderland 055-664455, Noord-Brabant 04116-72189 (bij geen gehoor Piet Bouten 04113-2102), Limburg 04746-1370.

Dood gevonden vogels

Deze kunnen voor onderzoek ingezonden worden naar het Centraaldiergeneeskundig Instituut, met name wanneer de omstandigheden verdacht zijn. Verkeers-, olie-, slachtoffers e.d. worden niet onderzocht. Adres: C.D.I. afd. B.P., Edelhertweg 15, 8219 PH Lelystad, tel. 03200-73911.

Ringen

Wanneer U een ring vindt of bij een vogel afleest kunt U de ring of cijfercombinatie opsturen naar: Vogeltrekstation, Antwoordnummer 341, 6660 VE Heteren. Bij dit station kunt U ook speciale formulieren voor het insturen opvragen. Zowel binnenlandse- als buitenlandse ringen worden verwerkt.